

simpaticul
charlie

PAMFLET DRAMATIC DE HORIA ARAMĂ

Horia Aramă și-a început activitatea literară în 1950, cu lucrări destinate celor mici, între care și câteva plachete de poezii. De curând, a publicat volumul de versuri *De la om la om* (Editura Tineretului).

Cu pamfletul dramatic *Simpaticul Charlie* (scris în anul 1959), pe care-l publicăm în numărul de față, Horia Aramă își face debutul în dramaturgie.

PERSONAJELE

Charlie ; Tipul ; Till ; Senior ; Junior ; Roșcovanul ; Sașiu ; Fata cu părul vopsit ; Mașinistul ; Florida ; Libera Morales ; Felice ; Luiz ; Tăcutul ; Profesorul ; Savantul ; Asistentul ; Brigitte Klemens ; Ole Klemens ; Politistul ; Telefonul ; femei ; crocodili ; maimuțe ș.a.

1.

Prolog

Un reflector străpunge întunericul pe care s-a ridicat cortina. În lumina lui îl zărim pe Charlie legat de scaunul pe care șade. Are, cu toate acestea, o atitudine degajată și obraznică.

CHARLIE: Vă salut, doamnelor și domnilor! Dați-mi voie să vi-l prezint pe Charlie, aci de față și la dispoziția dumneavoastră. E un om liber de prejudecăți, gata să ia viața în piept și să i se suie în cârcă! Eu sînt Charlie...

Să nu vă inducă în eroare faptul că mă vedeți în postura aceasta. Țara mea e țara tuturor posibilită-

ților, și dacă am dorit să fiu legat de acest scaun, am fost legat! Dăpre ce țară vorbesc? Dar e ușor de presupus. Vorbesc de A...storia, o țară super, extra și ultra, unde se parvine în doi timpi și trei mișcări!

Cînd i-am părăsit pe bătrînii mei și provincia, le-am spus: „O să auziți de mine!“ Și așa se va întimpla... Trec peste lacrimile mamei și avertismentele tatei. Pentru un tînăr lipsit de prejudecăți toate astea-s fleacuri. Principalul este drumul pe care voi ajunge. Căci voi ajunge, asta e sigur. Altfel, pentru ce ne-am mai afla în țara tuturor posibilităților?

Poate că nu m-aș fi prezentat în fața dumneavoastră dacă trustul „Gră-

dina paradisului“ n-ar fi descoperit niște hîrtoage care dovedesc negru pe alb că pămîntul pe care bătrînii mei îl lucrau de 30 de ani, cu convingerea că e al lor, aparține de fapt trustului. Firește că pe bătrînii chestia asta i-a indispus. Eu însă am rămas plin de admirație pentru geniul în afaceri pe care l-a dovedit trustul. Fiindcă Charlie e un om obiectiv, el recunoaște meritul fiecăruia. Așa ne-a învățat la școală...

Fără un ban în buzunare, bătrînii mei se dovediră tare plicticoși. Nu ne-am mai putut înțelege. Tata m-a bătut la cap toată vara: „Du-te și muncește!“ Pentru ce să muncești? Pentru ca mine să vie alt trust și istoria să se repete? Și apoi, uitați mereu că ne aflăm în țara tuturor posibilităților. Ca să ajungi, nu de munca e nevoie, ci de cap, îndrăzneală și nervi tari! O să vi-o dovedesc, bătrînilor! O să vi-o scriu pe un cec! Laoparte din calea lui Charlie, om liber și fără prejudecăți, cetățean al Astoriei!

2.

Un pariu

Totul ca mai înainte. Se joacă în continuarea prologului.

ROȘCOVANUL (*din întuneric*): Ce papagal!

SĂȘIUL (*idem*): Țsta o să ajungă! Țin-te bine, Charlie!

CHARLIE (*i-a privit pe fiecare acolo unde se află, în întuneric*): Vă mulțumesc, domnilor!

(*Un alt reflector ne dezvăluie un șir de trei paturi metalice suprapuse. În cele două de sus, Roșcovanul și Sășiul, tolăniți*).

ROȘCOVANUL (*un tip ironic*): Încă nu ți s-a urit cu încercarea puterii? CHARLIE: Nici vorbă.

SĂȘIUL (*un îngău*): Ești un tip, șefule!

ROȘCOVANUL: Ce te dai bine pe lingă el? Cînd o să ajungă, nici n-o să te mai cunoască.

SĂȘIUL: Ce rost ar avea să ne mai cunoască? Să ne dea de pomană?

CHARLIE: Bravo, Sășiule! Viața trebuie privită așa cum e! Nu vă promit deloc că atunci cînd o să am un Buick la scară, o să-mi deschid buzunarul pentru voi! Asta n-ar mai fi libertate! Și pe urmă, sin-

teți atît de mulți că ați putea seca și cel mai garnisit buzunar!

ROȘCOVANUL: Oho!

SĂȘIUL: Are dreptate!

CHARLIE: Puneți-vă în situația mea. Inchipuțiți-vă că am devenit bancher și că într-o noapte îmi spargeți banca înseamnă că trebuie să vă cer socoteală pentru încălcarea prieteniei noastre de azi?

SĂȘIUL: Desigur că nu!

ROȘCOVANUL: Dar poliția o s-o chemi? Poate că n-o să te lase inima!...

SĂȘIUL: Ba o s-o cheme! Cum să n-o cheme, dacă e lovit în avutul lui!

CHARLIE: Bineînțeles că o să chem poliția, nu puteți avea nici o pretenție la mine în privința asta. Ori ne păstrăm libertatea de acțiune, ori o dăm dracului!

SĂȘIUL: „Libertate de acțiune!“ Al naibii de bine mai sună!

ROȘCOVANUL: Dar ai să tragi în noi?

CHARLIE: Dacă o să fie nevoie, o să trag. Mai bine păziți-vă pielea!

ROȘCOVANUL: Vezi să nu fim noi primii, Charlie!

CHARLIE: Se poate și așa. Libera concurență!

SĂȘIUL: Ce cap, domnule, ce cap!

ROȘCOVANUL: Te-ai înverzit de admirație, Sășiule!

SĂȘIUL: Zău, Charlie, nu vrei să te dezleg? Ai stat destul. E miezul nopții!

ROȘCOVANUL: Nu te grăbi. Mai sînt zece minute.

SĂȘIUL: Ei, dacă mai sînt zece minute...

ROȘCOVANUL: Pariul e pariu!

SĂȘIUL: Charlie, tu nu spui nimic?

CHARLIE: Nu merită să-ți răspund!

SĂȘIUL: Charlie ăsta e dat dracului.

L-ar băga la apă și pe tat-su, dac-ar ieși din asta o jumătate de coroană. Merită să-l jupoi nițel, dacă se pri-copsește. Pe cuvînt, Charlie, mi-ar face plăcere, odată, să-ți aduc aminte de mine!

CHARLIE: O să-ți pregătesc din vreme un scaun electric! Și pentru Roșcovan, altul!

ROȘCOVANUL: Ce face? Un scaun electric? Pentru mine? Sășiule, ăsta nu știe cu cine vorbește...

SĂȘIUL: Nu știe, Roșcovanule. Bagă de seamă, Charlie!

ROȘCOVANUL: Vezi să nu cunoști tu un scaun electric! Acuma, pe loc, astă seară!

CHARLIE: E prea târziu, copii mei!

Astăzi seară nu ies. Și-apoi, scaunul electric nu funcționează în fiecare zi. ROȘCOVANUL (*care e pe ultimul pat, se ridică în picioare*): Și dacă ți-ai demonstra contrariul?

CHARLIE: Încearcă!

ROȘCOVANUL (*coboară*): Sașiule, nu-mi dai o mână de ajutor?

SĂȘIUL: Se poate, șefule? (*Coboară și el.*)

ROȘCOVANUL (*plimbându-se prin fața lui Charlie, cu mâinile în buzunare*): Adu firele!

SĂȘIUL (*încântat*): Repetăm experiența?

ROȘCOVANUL: Da! Poate nu știi, domnule bancher, despre ce e vorba. Trebuie să te informez că înaintea dumitale sforăia în patul de jos un domn bine. O victimă a concurenței, ajunsă în acest lăcaș al filantropiei unde se doarme contra câtorva psalmi achitabili în rate. Imaginează-ți că sforăitul lui ne deranja! Așa încît am realizat un dispozitiv. La semnalul meu, domnul era pus la priză. Să vezi cum înceta să sforăie! Ca prin minune!

SĂȘIUL: În schimb, începea să injure. Știa el cu cine are de-a face. Dar niciodată nu și-a dat seama cu ce arme luptăm! Pînă la urmă și-a mutat reședința la alt azil!

CHARLIE: Și ce-mi povestești mie toate astea?!

ROȘCOVANUL: Sașiule, spunei că e isteț băiatul!

SĂȘIUL (*a venit cu capetele firelor*): Mi se pare că m-am înșelat.

ROȘCOVANUL: Domnul meu, vom face o repetiție generală a execuției dumneavoastră pe scaunul electric!

CHARLIE: Profitați de faptul că sînt legat!

ROȘCOVANUL: Recunoaște că ne-ai rugat să te legăm!

CHARLIE: Acum ajunge! Dați-mi drumul!

ROȘCOVANUL: Mai sînt cîteva minute! O să pierzi pariul! Pe noi nu ne deranjează poziția dumitale, Charlie. Stai liniștit, iar noi o să-ți facem legătura cu toate centralele Astoriei!

CHARLIE: N-am de gînd să ajung pe scaunul electric! Ța e rezervat pentru voi!

SĂȘIUL: Nu se știe, băiatule! Sîntem în țara tuturor posibilităților!

ROȘCOVANUL: Ai prejudecăți față de scaunul electric? Socoți că nu

e democratic? Înseamnă că te dezici de tot discursul tău dinainte.

CHARLIE: Nu. Nu mă dezic de nimic. Trebuie să am nervii tari. Să îndrăznesc. Nu-mi pasă de voi! Dați încoace firele!

SĂȘIUL (*cu o ezitare*): Să i le dau?

ROȘCOVANUL: Dă-i-le!

SĂȘIUL: Lasă. L-ai speriat destul...

ROȘCOVANUL: Ce-i, Sașiule, te-ai înduioșat? Acționează, Sașiule!

CHARLIE: Gura! Dați încoace firele! Acum vreau eu! Dați-mi firele, am zis! Mîine o să-mi cereți să vă scap de adevăratul scaun electric în amintirea ăstuia! Nu vreau să vă fiu dator cu nimic. Dați firele încoace!

SĂȘIUL (*cu fața la public*): Dumnezeule, cum o fi pe scaunul electric?...

ROȘCOVANUL: O să vezi îndată! (*la din mâinile Sașiului un fir și-l întinde lui Charlie.*) Ține strîns! (*Charlie apucă cu teamă primul fir. Ceilalți îl privesc încremeniți. Roșcovanul aduce spre cealaltă mînă a lui Charlie cel de-al doilea fir. Il apropie foarte încet, concentrat și serios. Charlie are un mic reflex de apărare, apoi apucă smucit firul. E desfigurat, transpiră, privește în gol. Sașiul își înghite saliva, fără a-l privi.*)

ROȘCOVANUL: Ei, cum e?! Cum e, Charlie? Răspunde! Vorbește! (*Urlă.*) Vorbește, Charlie! (*Charlie se cutremură, se chinuiește, totuși pe cît cu putință nu exteriorizează. În cele din urmă, Roșcovanul îi smulge firele din mîini. Charlie rămîne pierdut, cu ochii mari, în timp ce Roșcovanul îl dezleagă febril, vinovat.*)

ROȘCOVANUL (*cu o voce străină*): Ai cîștigat... pariul...

CHARLIE (*nu l-a auzit*): Acuma știu... Acuma știu... (*Se ridică. Alt ton.*) Sînt liber? Liber! Și știu ce am de făcut!

3.

Primul capital

O cabină telefonică. Poate un copac. Nici un alt decor. Charlie se plimbă cu mîinile în buzunare. Sașiul e lungit pe jos, se joacă cu un pai.

CHARLIE: Principalul e să faci capital. Fără capital nu se poate!

SĂȘIUL: Capital, capital. Din predicile tale nu iese capital.

CHARLIE: Poate că din predica asta o să rezulte totuși ceva.

SASIUL : Sefule, ce-o fi cu maşina aia ? *(Arată în culise.)*

CHARLIE : Pe ea o măşor şi eu, Saşiule, numai că nu bat toba. *(Tare.)* Aşa că principalul e să faci capital, băiete ! Ascultă-mă pe mine ! Ţi-o spun cu toată convingerea...

SASIUL : Nu e nimeni pe-aici, degeaba joci teatru !

CHARLIE : Ce teatru, Saşiule ? Vorbeşti de parcă tu ai avea capital ! *(O ia spre maşină.)*

O VOCE *(nu se ştie de unde)* : Hei, lasă maşina în pace !

(Charlie încremeneşte. Saşiul e tot la pământ. Amândoi cercetează discret în toate direcţiile.)

SASIUL : Cred că am înnebunit.

CHARLIE : Tot ce se poate, Saşiule, tot ce se poate... *(Se plimbă zgomotos în direcţia contrară maşinii, apoi se întoarce tiptil în direcţia ei. Saşiul nu s-a urnit din loc.)*

VOCEA : Mai încet, iubittle !

CHARLIE *(oprindu-se)* : Care eşti acolo ?

VOCEA : Eu.

CHARLIE : Şi ce vrei ?

VOCEA : Să ocoleşti maşina mea cât mai pe departe !

CHARLIE : Ieşi la lumină, să te văd, şi vorbim noi pe urmă.

(Uşa cabinei telefonice se deschide. Interiorul ei prezintă un spectacol ilar : este îndesat cu trupuri omeneşti, în cele mai curioase poziţii, subordonate intenţiei de a încăpea cât mai multe într-un spaţiu minim. Este o mică distracţie a tinerilor astorieneni. Aşa cum sint înghesuiţi, nu se poate şti care din ei vorbeşte.)

PRIMA VOCE DIN CABINA TELEFONICĂ : Hei tu, ăla care umblă după capital ! Ia vino-ncoa.

CHARLIE *(se apropie)* : Ce v-a apucat, scumpilor ?

(Saşiul este ascuns de uşa cabinei. Cu timpul se poate face nevăzut în direcţia contrară maşinii.)

A DOUA VOCE DIN CABINA TELEFONICĂ : N-ai mai văzut sportul ăsta ?

A TREIA VOCE DIN CABINA TELEFONICĂ : Trebuie să fie de la ţară...

PRIMA VOCE : Eşti fermier ?

A DOUA VOCE : Sau ai stat la răcoare în ultimele şase luni ?

CHARLIE : Vedeţi că pot să vă snopesc în orice poziţie v-aţi afla !

PRIMA VOCE : Mai domol ! Crezi că nu te-am văzut dînd tîrcoale maşinii ?

CHARLIE : E a voastră ?

PRIMA VOCE : A mea !

CHARLIE : S-o porţi sănătos.

A TREIA VOCE : Băieţi, cred că ar mai încăpea unul !

PRIMA VOCE : N-ar fi rău !

A DOUA VOCE : Vrei să ne sufoacă ? Să ne rupem picioarele ? Nu mai e loc.

PRIMA VOCE : Ba da, se poate. Să-şi mai strîngă burta, grăsunul !

A DOUA VOCE : Nesuferitule !

CHARLIE : Nu-ţi jigni adversarul cînd nu poate să riposteze ! Nu e sportiv !

A TREIA VOCE : Ţi-am spus să mai luăm pe cineva cu noi.

PRIMA VOCE : Nu mai era loc în maşină.

A DOUA VOCE : Parcă aici este loc...

PRIMA VOCE : Lasă gura ! Capitalistule, nu-ţi suride o monedă de cinci coroane ?

CHARLIE : Banii înainte !

PRIMA VOCE : După. Suie aici.

CHARLIE : Unde vreţi să intru şi eu ?

PRIMA VOCE : Suie-te deasupra. S-a mai făcut loc. Un picior mi-l bagi mie pe sub braţ. Altul îl ţii îndoit sub piept şi stai aplecat. Mişcă.

CHARLIE : Să vedem. *(Execută mişcarea, reuşind, după destul chin, să intre şi el în cabină.)*

A TREIA VOCE : Bravo, capitalistule !

PRIMA VOCE : Ai fost la înălţime !

CHARLIE : Sint !

(Încep cu toţii să cinte un marş foarte energic, fără cuvinte. Din partea opusă maşinii intră o trecătoare masivă, îmbrăcată modest. Văzînd cabina tixită, se apropie. Cîntecul se întepete, obraznic. Ea aşteaptă cu răbdare. În fine, tac.)

TRECĂTOAREA : Şi dacă aş avea de dat un telefon ?

A DOUA VOCE : Şi dacă te-am ruga să dispari ?

TRECĂTOAREA : Şi dacă nici nu mi-ar trece prin cap să nu-mi dau telefonul ?

A DOUA VOCE : Şi dacă l-ai da din altă parte ?

TRECĂTOAREA : Feciori de bani gata ! Nu vă e ruşine ! *(Toţi rid.)* Vă scot eu de acolo ! ăsta-i telefon public !

A TREIA VOCE : Scoate-ne !

(Trecătoarea începe să-i tragă afară, de pîr şi de urechi. Dar tinerii sint eroici, nu se lasă ! Ţipă în schimb cit îi ţine gura.)

VOCILE : Nici mama nu m-a urecheat aşa ! Abuz de putere ! Să se respecte legile ! Freza mea cea nouă ! *(Trecătoarea gîfîie de efort şi boscorodeşte şi ea.)*

TRECĂTOAREA: Vă rup urechile!
Vă smulg crestele! Puşlamalelor!
(A obosit. Se opreşte. Işi trage su-
fletul.)

PRIMA VOCE: Armistiţiu!
TRECĂTOAREA (din nou energic):
Daţi-mi receptorul!

A TREIA VOCE: I-l dăm?

PRIMA VOCE: Dă-i-l!

A DOUA VOCE: Nu mai scăpăm de
ea... (O mină îi întinde receptorul.)
Ce număr să formez?

TRECĂTOAREA: B 04.

A DOUA VOCE: Doamna e servită.
TRECĂTOAREA: Alo, poliţia? În
parcul de distracţii au apărut iar
puşlamalele! Au umplut cabina te-
lefonică dinspre sud. Grăbiţi-vă!
(Către băieţi.) Mulţumesc. (Le dă re-
ceptorul. Unul din ei fluieră a pa-
gubă. Trecătoarea dispăre.)

A DOUA VOCE: O ştergem sau în-
fruntăm riscurile?

CHARLIE: Pentru cinci coroane, nu
merită!

(În această clipă, Saşiu, care s-a
întors timpl cu o rangă, trînţeşte uşa
cabinei şi o propteşte sau o zăvoreşte
cu ranga. Apoi o şterge în pas alergă-
tor.)

SASHIU: Vă salut, campionilor! (Iese.
Curînd se aude maşina pornind şi
departîndu-se. Cei din cabină încep
să strige.)

VOCILE: Ce-i asta? Maşina! Au fu-
rat maşina! Hoţii! Deschideţi! Ce-o
să zică tata...

(Totul e întrerupt de fluierăturile
puternice ale poliţiei.)

4.

Charlie cere un sfat

Faţă de cortină. Charlie şi Tipul.

TIPUL: Hei, Charlie! Mi-a vorbit
Roşcovanul despre tine. Povestea
lucruri nemaipomenite! Că ai făcut
o săptămînă de închisoare cu nişte
distrugători de cabine telefonice;
şi că în toată această săptămînă de
închisoare ai reuşit să păstrezi asu-
pra ta o monedă de cinci coroane!
De necrezut! Ce gardieni erau acolo?

CHARLIE: Am ţinut banii sub limbă.

TIPUL: De aceea merg prost treburile
în Astoria. Ia să văd moneda.

CHARLIE: Uite-o.

TIPUL: Prezintă urme de muşcătură?

CHARLIE: Nu ştiu. Aş vrea însă să-ţi
cer un sfat. Roşcovanul spune că
dumneata eşti omul care-mi trebuie.
Moneda asta e primul meu capital.

N-am de gînd să-l pierd ca un gură-
cască, sau să-l ronţai sub formă de
acadele. Vreau să-l investesc. În-
văţ-mă.

TIPUL: Dacă înţeleg bine, intenţio-
nezi să procedezi ca orice bun asto-
rian care, punînd mina pe o co-
roană, face din ea două şi pe urmă
patru în tot atîtea ore! Perfect!
Minunat! Eşti omul pe care-l vi-
sam! Să vedem ce se poate face
cu cinci coroane...

Se poate, de pildă, să-i depui la o
casă de economii. Cu un procent de
unu la sută pe an, coroanele tale
se vor dubla... în o sută de ani!
Cam încet...

Se poate să joci la bursă! Dar nu-
i o afacere sigură. Acţiunile scad în
ultima vreme...

A! S-ar putea să-i donezi pentru
înmarmarea ţării! În cazul acesta
aranjez eu: cele cinci coroane pot
să producă douăzeci. Depui banii,
chemăm un reporter să immortalizeze
clipa, scrii un articol, eu iau jumă-
tate, reporterul un sfert şi tu restul...
Uite că tot la cinci coroane ajungi.
Nu face.

Ai putea să te asociezi cu alţi tineri
care dispun de un capital asemă-
nător! Cu forţe unite aţi putea
forma o societate particulară pentru
protecţia tinerelor fete... Dar cine
o să vă îndrepteze vouă soarta
fetelor... Şi apoi, de unde să iei
tineri cu capital? Altceva...

Poate că ar fi mai bine să inves-
teşti banii într-un instrument muzi-
cal. O trompetă veche sau așa ceva.
Şi să dai concerte nocturne în cartie-
rele de locuit. Cine vrea linişte, să
plătească!... Ei, ce zici, Charlie?
Merge?

CHARLIE: Ai o mulţime de idei,
dar nu sînt de mine. Mie îmi place
să lucrez în stil mare.

TIPUL: Cu cinci coroane? Pentru
asta e nevoie de idei proprii, nu îm-
prumutate! Ia dă încoace moneda.
(Îl apucă de mină.)

CHARLIE: Ce-ţi trebuie? (Bagă mo-
neda în gură.)

TIPUL: Oare consultaţia mea nu tre-
buie plătită? (O directă aplicată
cu eleganţă aduce moneda în palma
Tipului.) Doriţi restul?

CHARLIE: Banditul! (Se revede asu-
pra Tipului. Acesta îi aplică o nouă
lovitură, care-l lungeste pe Charlie
la pămînt. După care, tacticos şi
elegant...)

TIPUL (iese cu un): La revedere,
Charlie!

Charlie primește un sfat

Broul miliardarului Senior. În fața genului finanțelor, lacheul cască, Ernst.

ERNST: A venit un tânăr, domnule. Charles Free. Nu are cărți de vizită.

SENIOR: Introdu-l, dar rămi alături, Ernst.

ERNST: Da, domnule. *(Iese. Năvălește fiul miliardarului, în vîrstă de 14 ani. Tatăl său îi spune Junior. Are un revolver.)*

JUNIOR: Sus miinile, domnule Senior!

SENIOR: Poftim?

JUNIOR: Trebuie să repet?

SENIOR: Încetează, Junior, cu jocurile tale prostești. Trebuie să între ceva.

JUNIOR: Acum nu mă joc! Sus miinile, papa!

SENIOR *(le ridică)*: Junior, e îngrozitor...

JUNIOR: Știu, nu ți-e teamă decît că o să între mama și o să mă vadă!

SENIOR: Cruț-o pe mama, băiete! A avut destule dezamăgiri.

JUNIOR: Mai ales cu tine, papa. Dar asta-i altceva. Scoate o mie de coroane.

SENIOR: O mie? Ai înnebunit? Ce-ți trebuie suma asta?

JUNIOR: Îmi trebuie, și gata.

SENIOR: Junior, nici nu-mi trece prin cap să-ți dau o asemenea sumă!

JUNIOR: Atunci o să-ți treacă prin cap bucățica asta de plumb!

SENIOR: Lasă frazele din romanele polițiste! Dacă îmi ceri azi o mie de coroane, ce-ai să-mi ceri peste cinci ani?

JUNIOR: O să vedem, pa. Deocamdată mă mulțumesc cu o mie.

SENIOR: Ei bine, nu!

JUNIOR: Sus miinile! Să știi că nu glumesc!

SENIOR *(le ridică iar)*: Nu striga, puiule, că te aude mama!

JUNIOR: Las' s-audă!

SENIOR: Dar știi bine că nu-i fac nici o plăcere poznele tale!

JUNIOR: Nici ale tale, papa! Și dacă vreau, mă duc la mama și-i spun că te-am amenințat cu revolverul, că ai leșinat și ai o criză de inimă!

SENIOR: Să nu faci una ca asta! Ea nici nu bănuiește cum te dis-

trezi tu! Lasă dracului jucăria aia, Junior!

JUNIOR: Mai domol, tată, că te aude mama!

SENIOR: Ai dreptate, Junior. Dar o mie de coroane nu pot să-ți dau.

JUNIOR: Atunci o să-mi iau singur! Sus miinile! Nici o mișcare! Unde-s cheile de la casa de bani?

SENIOR: Pentru nimic în lume! N-ai decît să tragi! Te dezmoștenesc!

JUNIOR *(cedînd)*: Dar de ce nu ascultî rugămintea băiatului tău? Domnul Kindergarten n-ar fi procedat așa!

SENIOR: Poate că nici Kindergarten-junior n-ar fi procedat ca tine!

(De la ultima amenințare, Charlie, care a intrat în birou, asistă la această scenă, mascat de o ieșire a zidului. Ascultă cu mult interes.)

CHARLIE: Vai de capul tău, Charlie! Și te mai consideri în pas cu vremea...

JUNIOR: Ei, ce facem? Mă duc la mama sau îmi dai cheile?

SENIOR: Uite ce-i, îmi inchipui că ai exagerat suma ca să-mi poți storcea cît mai mult.

JUNIOR: Nu te mai recunosc, tată! Ești de-o inteligență scliptitoare!

SENIOR: Cu cît te mulțumești?

JUNIOR: Jumătate.

SENIOR: Prea mult.

JUNIOR: Nu uita că am un revolver!

SENIOR: Nu uita că am o poliție!

JUNIOR: Doar n-o să-l dai pe fiul tău pe mina poliției!

SENIOR: Dacă fiul va trage în tatăl său...

JUNIOR: Bine, bine. Să zicem patru sute.

SENIOR *(îi dă banii)*: Ia-i! Nici un cuvînt mamei. S-ar necăji grozav. Și lasă-mi jucăria aia.

JUNIOR: Nu, că-mi trebuie și data viitoare! *(Iese.)*

CHARLIE: Așa, Charlie: se poate spune că ai primit o lecție...

(Se întoarce la ușă, bate și intră pentru a doua oară. Intră însă și lacheul.)

ERNST: M-ați chemat?

CHARLIE: Nu, domnule! *(Lacheul iese, bănuitor. Charlie înaintează.)*

Bună seara, domnule.

SENIOR: Vă ascult.

CHARLIE: V-aș ruga să răspundeți la o întrebare, domnule Senior. Ce părere aveți despre Abraham Lincoln?

SENIOR: E o anchetă? O părere excelentă. Ne ajută mult pe piața mondială. Un element indispensa-

bil reclamei pentru Astoria. Astfel, e destul de inactual. Dacă și-ar permite cineva să aplice azi ideile lui Lincoln în Astoria, pînă în trei luni ar fi pe scaunul electric!

CHARLIE (a notat): Știi că și eu gîndesc la fel? Nu m-aș apuca deloc să aplic ideile lui Lincoln. Dar bătrînul este indispensabil reclamei pentru Astoria. După cum vedeți, am notat cuvintele dumneavoastră.

SENIOR: Încîntat. Asta a fost tot?

CHARLIE: Nu, domnule. Un grup de oameni care gîndesc la Astoria a inițiat o acțiune de mare importanță: ridicarea unui monument al lui Lincoln. La Capetown. Tocmai al lui Lincoln! Și neapărat la Capetown!

SENIOR: Ideea mă lasă rece. Lincoln în Uniunea Sudafricană! Ar însemna să vorbim despre libertate unei mase de oameni care trăiesc într-o semisclavie! Asta ar fi împotriva libertății lor! Trebuie lăsați să-și trăiască viața!

CHARLIE: Am spus Capetown! Dar nici nu era vorba de Uniunea Sudafricană... ci de un mic port din Paraguay, care a primit acest nume acum 159 de ani, din partea unui pirat englez care se rătăcise pe acolo... De altfel, n-are nici o importanță unde facem reclama pentru Astoria, nu-i așa? Principalul este s-o facem. Pe lista de subscripție nu scrie numele nici unui oraș.

SENIOR: Despre ce listă de subscripție vorbești?

CHARLIE (i-o prezintă): Despre aceasta. Au semnat pînă acum domnii Chevrolet, Hispano-Suiza și Buick. E rîndul dumneavoastră. Nu puteți lipsi de pe o listă cu numele lor.

SENIOR: 50.000 de coroane fiecare? O să fie un monument nemaipomenit!

CHARLIE: O să vă arătăm proiectul... E înălțător!

SENIOR: Și vrei ca și eu... 50.000?

CHARLIE: E de datoria dumneavoastră!

SENIOR: Păcat, îmi făcusem o impresie mai bună despre dumneata. Ideea asta însă miroase a naftalină!

CHARLIE: Ce vrei să spunei?

SENIOR: Să zicem că vreau să-i chem pe ăștia la telefon și să-i întreb dacă au semnat într-adevăr aici!... Tinere, e o afacere în care ai dat greș. E și normal. Ideea e atît de caraghioasă! Să-i înalț un monument lui Lincoln! Tocmai lui Lincoln! Cu

banii mei! Ha-ha! Totuși, n-o să te las să pleci cu mîna goală, dacă-mi spui adevărul. Recunoști că e o escrocherie?

CHARLIE: Bineînțeles, domnule!

SENIOR: Ha, ha! Îmi placî, băiatule! Îmi placî!

CHARLIE: Nici nu mă așteptam să nu mă descoperiți, domnule! (Cu admirație.) Sînteți un adevărat rechin!

SENIOR: Ha, ha! Rechin spui? Ha, ha! Ai dreptate!

CHARLIE: Pariam cu mine însumi: cît o să țînă farsa? Un minut? Un minut și jumătate?

SENIOR: Ai pierdut! Ai pierdut mai devreme! Nu-i nimic, o să te despăgubesc!

CHARLIE: Nu mă îndoiam, domnule. SENIOR: Ce dezghețat e!

CHARLIE: Dar e puțin, domnule!

SENIOR: Cum așa? Doar n-am spus nici o sumă!

CHARLIE: Oricum, e puțin. În afară de banii dumneavoastră, mă interesează un sfat bun.

SENIOR: Un sfat?

CHARLIE: Da, domnule. Un sfat bun e mai prețios decît aurul. Iată, voi primi de la dumneavoastră ceea ce mi-ați promis. Ce va trebui să fac cu banii? Să-i beau? Să petrec? Eu am alte ambiții. Vreau să fiu un om liber! Vreau să parvin! În-vățați-mă cum să plasez acești bani.

SENIOR: O, ești un tînăr înțelept! Dacă ar gîndi așa toți tinerii Astoriei...

CHARLIE: Dar fiul dumneavoastră nu gîndește la fel?

SENIOR: Vai nu, dar nu despre asta e vorba.

CHARLIE: Vedeți, săptămîna asta aveam un capital: cinci coroane.

SENIOR: Cinci coroane! Ha, ha!

CHARLIE: Nu m-am atins de ei, încercînd să-i fac să fructifice. Am aranjat o întîlnire cu un tip care se pricepe la toate, o celebritate de mahala. „Ce să fac cu cele cinci coroane ale mele?“ — l-am întrebat. Mi-a dat o mulțime de sfaturi, dar erau care de care mai deșuchiate.

SENIOR: Într-adevăr, nici unul nu era bun de nimic?

CHARLIE: Cred că nu. Tragedia e însă că nu m-a lăsat să încerc. Între timp am rămas fără capital...

SENIOR: Ha, ha! Ho, ho, ho! A rămas fără capital. Ești grozav! Îmi placî la nebunie! Ha, ha! Ho, ho, ho! A rămas fără „capital“! Hi, hi, hi! (Se ridică, vine în fața lui Charlie.) Vrei să ascuți sfatul meu?

CHARLIE: Sint numai urechi și buzunare, domnule!

SENIOR: Sfatul meu sună așa: nici-odată, în afaceri, să nu ceri sfatul altuia! Ei, ce zici? E bun sfatul meu? Ha, ha! La asta nu te așteptai, nu? Ho, ho! Îți place? (*Merge la ușă.*) Ernst! Hi, hi! (*Intră la cheul.*) Condu-l pe domnul.

CHARLIE: Vă mulțumesc, domnule. Sfatul dumneavoastră m-a uluit puțin. Nu mi-o luați în nume de rău.

SENIOR: La revedere, tinere! Urmează-mi sfatul!

CHARLIE: Dar, parcă ați vorbit de un anumit capital...

SENIOR: Ți-am promis ceva? Ei bine, tinere, ți-am dat un sfat, nu? Munca mea nu trebuie plătită? Ți-ai cheltuit capitalul! L-ai plătit sub formă de salariu! Mulțumesc, patroane! La revedere, patroane! Ha, ha, ha!

(*Charlie tresare, rănit, dar Ernst îi pune mâna pe umăr, obligându-l să iasă, în hohotele lui Senior.*)

6.

Charlie mulțumește pentru sfat

Față de cortină.

CHARLIE: Rechinul mi-a servit o lecție... Nu-i nimic, Charlie, mai trebuie să înveți! Resemnează-te și a ta va fi împărăția cerurilor!

(*Charlie face gestul de a se ruga, punînd în același timp o piedică lui Junior, care a intrat în goană. Junior s-a lungit pe jos. Charlie incalcă pe el și-i predică.*)

CHARLIE: În biblie se spune: copiii vor plăti pentru păcatele părinților! Scoate banii!

JUNIOR: Ce bani? Cine ești dumneata?!

CHARLIE: Sint un om care îți citește în suflet și în buzunare. Scoate cele patru sute de coroane pe care le-ai smuls propriului tău tată sub amenințarea revolverului!

JUNIOR (*e uluit*): Nu-i adevărat!... Și de unde știi?...!

CHARLIE: Am eu oamenii mei în cer, care văd totul. Lasă, o să-ți dea bătrînul alte patru sute. Mie-mi trebuie foarte urgent.

JUNIOR: Și mie! Și nu ți-i dau!

CHARLIE (*devine patetic*): O, ce inimă de piatră! Cum nu te înduioșează suferințele semenilor tăi!

JUNIOR (*sesizează schimbarea de ton și-și recapătă curajul*): Nu mi-e frică de tine! Și n-am nici un ban!

CHARLIE: Serios? Atunci, iartă-mă. Poate a fost o confuzie. N-o să mai fac. (*Îi redă libertatea lui Junior, care iese ca din pușcă.*) Ce să-i faci? Poți să terorizezi un copil nevinovat? (*Scoate din mîneacă cele patru hirtii de o sută pe care i le-a sustras lui Junior. Le așază ca pe cărțile de joc. Are o expresie realmente inspirată.*) Visez! (*Peste întreaga cortină se proiectează o ninsoare de bancnote, într-un ritm calm, ireal. Charlie continuă să repete ultimul cuvînt pînă iese din scenă. Poate că și dansează de fericire.*)

7.

Primul antract

Survine fără ca în sală să se aprindă lumina. Cortina se ridică într-o mișcare foarte dezordonată. Pe scenă, lumina de serviciu. Mașiniștii schimbă fără grabă decorurile. Un mașinist se apropie de primul interpret. Acest personaj, Mașinistul, trebuie înțeles ca un tinerel naiv, foarte sigur însă pe câteva adevăruri esențiale și simple. Timid și înflăcărat, pune un umor involuntar în cele mai aride fraze.

MAȘINISTUL: Piesa asta n-are pauze, tovarășe...? (*Se va pronunța numele interpretului lui Charlie.*)

ACTORUL: Aproape că n-are, și e foarte obositor.

MAȘINISTUL (*se grăbește să aducă un scaun pliant*): Ședeți...

ACTORUL: Mulțumesc. (*Se așază, caută să se destindă.*)

MAȘINISTUL: Eu zic s-o mai lungim cu schimbarea decorului, ca să vă mai odihniți...

ACTORUL (*amuzat*): Cum se face că nu te cunosc?

MAȘINISTUL: Sint nou la dumneavoastră. De două zile... Știți, v-am mai văzut jucînd. Dar nu în piesa asta.

ACTORUL : Și cum îți place rolul meu ?

MAȘINISTUL : Îmi place...

ACTORUL : Nu, nu, vorbește deschis !

MAȘINISTUL : De fapt, mi-ar fi plăcut mai mult să jucați alt rol...

ACTORUL : Și de ce nu-ți place Charlie ?

MAȘINISTUL (se antrenează, treptat se încălzește) : Știu că există asemenea cameni. Am învățat și la școală. (Explică.) Așa e în țările capitaliste. Dar e tare ciudat. (Se revoltă.) Omul ăsta n-are pic de conștiință ! (Actorul se amuză.) Îmi pare foarte rău că jucați rolul ăsta, tovarășe... (Ca mai sus.)

ACTORUL : Spune-mi Charlie, altfel ies din personaj.

MAȘINISTUL : Fie și Charlie.

CHARLIE : Spui că sînt lipsit de conștiință. Îți pare rău că l-am jefuit pe capitalist ? Aperi capitalismul ?

MAȘINISTUL : Cum o să-l apăr pe capitalist ?! Dar nu așa o să fie lichidat capitalismul în Astoria !

CHARLIE : Bineînțeles. Dar mie, Charlie, nu-mi pasă de soarta capitalismului ! Dacă pentru a-l apăra mi s-ar cere numai un sfert din banii mei, aș refuza să-i cedez. Sînt un adevărat individualist ! De mine nu ați scăpat nici voi pe de-a-ntregul.

MAȘINISTUL : Firește că mai avem și noi pușlamale, hoți și afaceriști. Dar îi tratăm așa cum se cuvine !

CHARLIE : Locul meu e printre miliardari !

MAȘINISTUL : Tare mi-e teamă că Charlie o să-și cam frîngă gîtul printre miliardarii lui...

CHARLIE (cu umor) : Charlie e tare ! Charlie nu se teme ! Eu nu mă mulțumesc să exploatez, acolo, niște muncitori, ci exploatez însuși capitalismul ! Nu crezi că e mai drept ?

MAȘINISTUL : Pină la urmă tot pe muncitori îi exploatezi !

CHARLIE : Da' de unde ! Pină acum n-a apărut nici un muncitor în piesa asta !

MAȘINISTUL : Dar cele 400 de coroane, plus cele 5 dinainte, de unde crezi c-au apărut ? Din exploatare !

CHARLIE : Se poate, eu însă fac un act de justiție : expropriez pe expropriatori !

MAȘINISTUL : Dar în ce scop o faci ? Ca să devii tu însuși un exploatare ! Rușine !

(De cîteva replici, pe scenă s-a schimbat tempoul. Se apropie începutul tabloului următor.)

CHARLIE (se ridică rîzînd) : Ești un boboc, mașinistule ! Încă n-ai văzut ce poate Charlie !

MAȘINISTUL : Pariez că iese prost !

CHARLIE (ferindu-și palmele, sub amintirea scenei a doua) : Nu-mi plac pariurile... (Mașinistul strînge scaunul și fuge cu el. Cortina se lasă tot atît de dezordonat ca la începutul antractului.)

NOTĂ : În cele trei antracte, actorul principal se comportă ca în orice antract. Bea, mîncă, tușește, după dispoziție. Își schimbă haina sau grima, cu ajutorul garderobierului sau al grimerului, după cum cere tabloul următor. Cînd se odihnește, ia cea mai comodă poziție și nu joacă decît pe jumătate.

8.

Primele griji

Față de cortină.

ROȘCOVANUL : Să mă ia dracu' dacă ăsta nu-i Charlie !

CHARLIE : Roșcovanul !

ROȘCOVANUL : Încă n-ai nimerit pe scaunul electric ?

CHARLIE : Acum e rîndul tău !

ROȘCOVANUL : Te-ai întolcit, mă !

CHARLIE (are un sacou tipător. În rest, costumul său vechi) : Sînt în

ban!, trebuia să-mi fac o fațadă!
Altfel, n-am credit nici de-o para!
FATA CU PĂRUL VOPSIT (*care se ține după Roșcovan*): Știi că ești drăguț, Charlie? Roșcovanule, îmi dai voie să mă ocup de el?

ROȘCOVANUL: Lasă-l în pace, e de-ai noștri.

FATA: Scumpule, dar nici prin gând nu-mi trecea...

CHARLIE: Ce mai învîrtoști, Roșcovane? De cînd ne-am despărțit n-am mai auzit de tine.

ROȘCOVANUL: Cu cît se vorbește mai puțin despre noi, cu atît supra-viețuim mai mult.

FATA: Iubitule, dacă ești în bani, atinge-mă cu ceva, că ăsta trăiește din munca mea.

CHARLIE: Îmi pare rău, dar nu fac decît investiții rentabile.

ROȘCOVANUL: Bravo, Charlie, așa-i trebuie.

FATA (*contrar impresiei ce o produce, are o urmă de bun simț*): O să-ți cheltuiești banii numai pe fleacuri, nimic n-o să rămînă din ei! Habar n-ai tu să-i gospodărești!

CHARLIE: De fapt, n-a mai rămas mare lucru. N-am găsit un plasament convenabil.

ROȘCOVANUL: Am eu o afacere!

FATA: Nu, dragă, nu face. Doar ți-e prieten. (*Lui Charlie*) Ar fi trebuit să-i trimiți acasă.

CHARLIE: Acasă!? Ha, ha!

ROȘCOVANUL: Prostii.

FATA: Da, da, maică-ta ar fi știut cel mai bine cum să administreze banii.

CHARLIE: Nu e proastă mititica.

FATA: Cînd mă gîndesc că ai avut bani și i-ai zvîrlit în patru vînturi, îmi vine să te zgîri!

CHARLIE: Dar nu i-am risipit, iubito! I-am mîncat!

FATA: Trebuia să te fi dus acasă!

CHARLIE: Dar tu de ce nu faci așa?

FATA: Nu mă lasă el.

ROȘCOVANUL: Vrei s-o ștergi?

CHARLIE: Ai dreptate! Îmi trebuie o familie: un garaj pentru noaptea și celelalte... Dar ai mei stau în provincie, iar afacerile mele mă solicită în Capitală. Îmi trebuie ceva aici, la doi pași de locul ostilităților!

ROȘCOVANUL: Charlie, am ceva pentru tine!

CHARLIE: Iar vreo prostie!

ROȘCOVANUL: Depinde! Charlie, cît dai pentru o familie onorabilă?

9.

Acasă

Una din cele două camere de la parter ale căsuței-tip a familiei Klemens. Ole Klemens nu are nici 50 de ani, iar Brigitte și mai puțin. Pe ușa care dă direct în stradă intră Charlie, după ce a bătut de formă. Se plimbă prin cameră, măsorînd totul din ochi. E mulțumit. Pe ușa bucătăriei, care este a doua cameră a parterului, apare Brigitte Klemens, care se oprește în prag.

CHARLIE (*cu sentiment*): Mamă...

BRIGITTE (*îngrijorată*): Era deschisă ușa?

CHARLIE: Da... S-o închid?

BRIGITTE: Nu. (*Se duce la ușă.*) Ole! Îl strig pe bărbatul meu, e la cîțiva metri de aici... Acuș pică... Pe cine cauți, băiete?

CHARLIE: Pe tine, mamă!

BRIGITTE: De ce îmi spui mamă? Nu te-am văzut niciodată.

CHARLIE: Dar ești mama mea! N-ați pierdut un copil acum 15 ani, în timpul crizei, cînd v-ați mutat aici? Eu sînt, m-am întors acasă. Bine te-am găsit.

BRIGITTE : Nu-mi vine deloc să cred că ești copilul nostru.

CHARLIE : Mi se pare că există totuși un semn de recunoaștere. O arsură. Iat-o ! *(Își arată pieptul.)*

BRIGITTE : Într-adevăr, arsura se vede bine, de parcă ți-ai făcut-o chiar azi... *(O clipă stă pe gânduri.)* Ascultă, băiete, nu vrei o farfurie de supă ?

CHARLIE : O primesc cu plăcere, buna mea mamă ! *(Charlie iese în urma Brigitte, în bucătărie. Intră Ole. Trebăluiește ceva pînă apare și Brigitte.)*

BRIGITTE : Nici nu știi ce s-a întâmplat. Dincolo e cineva.

OLE : Cine. *(Ole nu întreabă, își afirmă întrebările.)*

BRIGITTE : Cineva care zice că e fiul nostru.

OLE : Zău. Și ce vrea.

BRIGITTE : S-a informat destul de bine, mi-a spus o mulțime de lucruri despre noi. Mi-a arătat și o arsură asemănătoare cu a copilului nostru...

OLE : Și de ce nu-l dai afară.

BRIGITTE : E flămînd, i-am pus o farfurie de supă.

OLE : Du-te la el și trimite-l încoace.

BRIGITTE : Ole, vezi bine ce faci. Nu uita că avem de plătit ratele casei, altfel ne apucă bătrînețea fără un acoperiș. Un om tinăr nu e de alungat. O să-i dăm un pat și o farfurie de supă, și o să muncească.

OLE : Dacă s-ar fi descurcat singur, nu mai venea pe capul nostru.

BRIGITTE : Poate nu-i chiar atît de decăzut...

OLE : Du-te, Brigitte.

BRIGITTE : Ți-l trimit. *(Iese. Intră Charlie.)*

CHARLIE : Bună, pa !

OLE : O fi adevărat ce spune nevasta mea.

CHARLIE : Ce primire înghețată îmi faceți ! După ce v-am căutat ani în șir ! Cu cîtă dragoste am apăsat clanța acestei uși... Nu mă recunoști ?

OLE : Hm. Doar au trecut 15 ani...

CHARLIE : Eu am simțit imediat. Glasul inimii ! De altfel, pot să dovedesc totul...

OLE : Știu. Cicatricea și toate celelalte. Dar înainte de a te recunoaște, aș vrea să discutăm deschis, ca între bărbați. Stai jos, băiete. *(Charlie se așază.)* Ar fi cazul să-ți prezint o dare de seamă asupra situației familiei tale, în care vrei să-ți reiei locul. *(De aci încolo Ole afirmă tot mai mult o duioșie ironică, foarte tristă.)*

CHARLIE : O cunosc destul de bine.

OLE : Te-ai informat.

CHARLIE : Căutîndu-vă, am aflat și de casa asta a voastră, și de banii depuși. Nu e vina mea.

OLE : Nimeni nu-ți face o vină, băiete. O să-ți dau chiar și amănunte. Casa asta într-adevăr e a noastră, cîtă vreme vom plăti ratele.

CHARLIE : Mai aveți multe ?

OLE : Trei ani, băiete. Iar noi o ducem destul de greu. Cît despre banii depuși, sînt garanția fără de care nici o bancă astoriană nu m-ar angaja. I-am adunat cu trudă și sînt stocul intangibil al oricărui funcționar de bancă.

CHARLIE : Înțeleg...

OLE : Mai sînt și alte greutăți, pe care nu le-am povestit vecinilor și poate că nici pe tine nu te-ar interesa. În orice caz, să nu contezi niciodată pe aerul de bunăstare al unui om de profesia mea. Tu ai vreun ban, băiete.

CHARLIE : O, desigur ! Banii mei... *(Minte.)*

OLE : Vei avea un pat și un loc la masă. Dar va trebui să ciștiți și să contribui la plata ratelor, atfel patul tău o să fie mutat sub cerul liber. N-ar fi o afacere prea avantajoasă pentru tine, fiule. Altfel, ne-am putea înțelege. N-o să ne priocpsim de pe urma ta. Însă la bătrînețe va trebui să ne întreții. Sîntem doar părinții tăi, așa că n-o să ne dai afară din casă... Știam eu că ești o fire bună... *(Aci culminat ironia imperturbabilă cu care Ole îl pune la încercare pe Charlie.)*

CHARLIE : Scuzați-mă, am impresia că s-a produs o confuzie.

OLE : Ce confuzie, copilul meu.

CHARLIE : Poate că, totuși, nu sînteți dumneavoastră părinții mei ?

OLE : Dar bine, băiete, glasul inimii, cicatricea...

CHARLIE : Să nu fim sentimentali, domnule.

OLE *(pozitiv)* : De acord.

CHARLIE : Poate că n-o să încheiem chiar acum afacerea...

OLE : Cînd dorești, dragul meu. Ori-cum, poți veni uneori la masă, în zilele de sârbătoare. Să depănăm amintiri... *(Intră Brigitte.)*

BRIGITTE : V-ați înțeles ?

OLE : Dumnealui mai are o îndoială și nu acceptă să devină o povară

pentru noi pînă nu se clarifică pe deplin.

BRIGITTE: O, dar ce îndoială poate fi?!

CHARLIE: Nici eu nu înțeleg prea bine, dar cred că o să plec imediat.

BRIGITTE: Îmi pare rău...

CHARLIE: La revedere. *(Iese grăbit.)*

BRIGITTE *(distrusă)*: S-a zis cu plata ratelor noastre!

OLE: Brigitte, doar nu era să exploațăm amintirea copilului nostru!

BRIGITTE: Ai dreptate, Ole, dar nu mă pot stăpîni... *(Plînge.)*

OLE: Haide, hai! Să ne gîndim la Milly a noastră. Era o fetiță atît de drăguță...

10.

Charlie și reclamele

Față de cortină. Se aud — cu claritate însă, nu ca în sonorizările „de teatru” — strigăte, învîlmășeală. Atmosferă de sinistru. O voce de femeie urlă isteric, tot mai aproape:

VOCE ÎNGROZITĂ: Foc! Arde!
Ajutor! Casa noastră!

(30 de secunde de groază veritabilă. Totul se întrerupe lăsînd locul unei voci sprintăre ce recomandă.)

VOCE SPRIȚĂRĂ: De foc nu vă puteți feri. Cel puțin asigurați-vă casele la cea mai cinstită societate de asigurări din Astoria, „Roua primăverii”. Capital — 5 milioane! Cheltuieli de reclamă 500.000 anual!

(Jazz. În acest moment difuzorul pe care-l auzim coboară în scenă, rămî-nînd suspendat. E imens și poartă inscripția „Reclama e pînea Astoriei!” Jazzul se întrerupe făcînd loc altei reclame.)

O VOCE ANTRENANTĂ: Petreceți carnavalul la Veneția. Ieftin, exotic și instructiv. Plimbările cu gondola intră în costul călătoriei. Veneția vă așteaptă!

(Jazz. Pe textul de mai sus a intrat în scenă Charlie, foarte flămînd și murdar. Sacoul cel nou e ferfeniță. Charlie stringe o gaură la curea, face cîțiva pași și mai stringe una. Ascultă reclamele.)

O VOCE INVIDIOASĂ: Ce-i cu tine, Billy? Ești gras, dar în același timp ai o talie minunată. Buna ta dispoziție e scăpărătoare și-ți merge bine în afaceri! Care-i secretul? Trebuie să mi-l spui!

O VOCE MULȚUMITĂ DE SINE: Secretul nu-i un secret. Iau masa la restaurantul „Antropofag”. Cel mai

mare, cel mai nou, cel mai modern. Mănînci puțin, plătești mult! Mănînci mult, plătești puțin! Ca în basme! Restaurantul „Antropofag” e o lovitură! Lui îi datorez și dispoziția mea și afacerile mele strălucite! Ura pentru „Antropofag”!

COR: Ura! Ura! Ura!
(Jazz. Charlie înghite în sec.)

O VOCE RUGĂTOARE: Mîncă, iubitele. Hai, te rog, fă-o pentru mine. N-ai mai mîncat de șase luni. O să mori de foame.

O VOCE PLECTISITĂ: N-am poftă de mîncare.

VOCEA RUGĂTOARE: Cum poți să n-ai poftă de mîncare? Hai, scumpule, te rog, mîncă. Uite niște cotlete. Ah, ce parfum de cotlete!

VOCEA PLECTISITĂ: N-am poftă de mîncare.

VOCEA RUGĂTOARE: Dar niște castraveci murați? Ia uită-te la ei, parcă-ți fac cu ochiul!

VOCEA PLECTISITĂ: N-am poftă de mîncare...

VOCEA RUGĂTOARE: Iubitule, poate bei ceva?

VOCEA PLECTISITĂ: Nici de băutură n-am poftă.

VOCEA RUGĂTOARE: Ascultă ce-ți spun! Mîncă!

VOCEA PLECTISITĂ: Nu mînc.

VOCEA RUGĂTOARE: Mîncă!

VOCEA PLECTISITĂ: Nu mînc!

VOCEA RUGĂTOARE: Mîncă sau trag! *(Un foc de armă.)*

O VOCE OPTIMISTĂ: Un produs garantat: siropul „Mîncă sau trag” provoacă o vie poftă de mîncare. Nici un astorian fără siropul „Mîncă sau trag”! *(Un nou foc de pistol. Charlie ascultă totul cu o mutră de martir.)*

O VOCE ATOTȘTIUTOARE: Apropo de foame. Știi că în Astoria există un Institut al foamei?

O VOCE ULUITĂ: Un Institut?

VOCEA ATOTȘTIUTOARE: Al foamei. Se ocupă de înalte studii științifice în legătură cu fenomenele provocate de foame. Persoanele care doresc să fie consultate de specialiștii Institutului pot să se prezinte zilnic la sediul acestuia din strada 504. O atracție inedită a capitalei Astoriei: Institutul Foamei!

(Charlie, care a ascultat cu interes ultima reclamă, a mulțumit printr-un gest difuzorului, și-a mai strîns o gaură la curea și a ieșit în grabă. Ultima frază răsună pe scena goală, după care difuzorul e ridicat.)

Institutul Foamei

Reclama Institutului Foamei, fundația Y. Senior, strigă cu titluri mari de pe o placă-dă imensă plasată pe fundal. Mobilă de birou. Prăbușit într-un fotoliu, Savantul. În picioare, Asistentul.

ASISTENTUL (în afară): Următorul! (Către Savant) E ultimul.

CHARLIE (intră): Bună ziua, domnii mei. Cred că vă imaginați ce m-a adus la Institutul Foamei.

ASISTENTUL: Bineînțeles că e vorba de faima pe care a adus-o institutului numele unui savant ca profesorul Colibri! Dumnealui e profesorul Colibri.

CHARLIE: Încintat. Eu sînt Charlie, capitalist. (Stupoare.) În devenire, domnii mei. Deocamdată mă ocup cu foamea. Lucrăm în același domeniu, colega! Să fim prieteni!

ASISTENTUL: Arată domnului profesor limba. (Charlie se execută.) Nimic deosebit. Așa arată întotdeauna limba infometaților. (la note.)

SAVANTUL: Mmdam.

ASISTENTUL: Scoate cămașa. Sau ridic-o numai. *li măsoară talia cu un metru de pînză și notează rezultatul.* Destul de puțin. Ai suferit vreodată de lipsa poftei de mîncare?

CHARLIE: O, nu! Numai de a mîncării.

ASISTENTUL: Ține-ți respirația cît mai mult posibil. (Charlie se execută. Asistentul îi ia pulsul, privește ceasul și figura pacientului, care se congestionează.) O, este foarte rezistent, nu credeți?

SAVANTUL: Mmdam.

ASISTENTUL: Încă, încă! Nu te lăsa! (Totul durează foarte mult. Charlie suspendă proba, trăgînd zgomotos aer în piept.)

CHARLIE: Așa pot să și mor.

ASISTENTUL: Nu e chiar atît de simplu să mori!

CHARLIE: Mie-mi spui?

ASISTENTUL: Încearcă să ridici scaunul ținîndu-l de un picior.

CHARLIE: Nu cred că mai merge.

ASISTENTUL: Hai, încearcă.

CHARLIE (o face. E însă foarte greu. În cele din urmă scapă scaunul din mînă. A transpirat de efort): Îmi pare rău.

ASISTENTUL: Puteai să rupi scaunul. (Se ocupă de accés obiect.)

CHARLIE (ia loc neinvitat).

ASISTENTUL: Te așezi în fața profesorului?!

CHARLIE: Mi se pare că eu sînt pacientul, nu el!

ASISTENTUL: Aici nu există pacienți, ci numai cazuri.

CHARLIE: Asta înseamnă că nu faceți nimic pentru infometați?

ASISTENTUL: Cum poți vorbi așa? Facem cercetări care au o importanță excepțională: stabilim modul în care foamea lezează organismul uman. Asta nu e în interesul infometaților?

CHARLIE: Interesul lor ar fi să mănince!

ASISTENTUL: Noi avem scopuri științifice, nu sociale!

CHARLIE: Eu atîta știu, că de patru zile n-am mai văzut o farfurie de supă.

ASISTENTUL (ironic): Îndată vine și mîncarea.

CHARLIE: Ce? Parcă spuneai altfel?

ASISTENTUL: Nu m-ai înțeles. Salivezi bine?

CHARLIE: Cînd am motive.

ASISTENTUL: O să verificăm. Treceam la proba F, domnule profesor?

(Savantul aprobă din cap. Asistentul sună. Intră Servitoarea cu o tavă bine garnisită cu tot felul de delicatese. Își ferește privirile de Charlie. Depune tava și iese. Charlie e înnebunit. Respiră greu, se ridică încet și se apropie de masă cu băgare de seamă. Văzîndu-se observat de cei doi, își bagă mîinile în buzunare.)

CHARLIE: Astea au fost aduse pentru dumneavoastră?

ASISTENTUL: Nu, pentru dumneata.

CHARLIE: Și pot să mă apropiu?

ASISTENTUL: Desigur.

CHARLIE: Atunci, n-o să mă faceți de prost crescut dacă...

ASISTENTUL: Dacă măninci? Ha, ha! Asta-i bună! (Savantul ride și el, mirat.) Vrea să mănince! Ho-ho!

CHARLIE: Și ce-i de ris în asta?

ASISTENTUL: Nu vede ce-i de ris!

SAVANTUL: Mmcă!

CHARLIE: Ce-ai zis?

SAVANTUL: Mănîncă!

ASISTENTUL : Poftim ?

SAVANTUL : Să mănince !

(*Charlie nu mai așteaptă să fie pof-
tit. Se repede la masă. Se așază, trage
scaunul mai aproape, își șterge mii-
nile de pantaloni și, cu o reală deli-
catețe, apucă un picior de pui. În
clipa în care îl duce la gură, incre-
menește. Lasă piciorul de pui la loc
în farfurie. Se întoarce, palid ca
moartea.*)

CHARLIE : Ce înseamnă asta ? Ce
mi-ați pus aici ? De ce vă bateți
joc de oameni ?

ASISTENTUL : Sînt simple imitații,
n-ai de ce să te superi. Dacă fie-
care caz ar costa o masă... Așa, e
mult mai economic !

CHARLIE : Economic ? ! Mă amuză
mutra dumitale, cetățene ! Mă atrage,
pricepi ? (*Înaintează spre el.*) Îmi
atrage în mod irezistibil pumnul !
(*Îl lovește. Asistentul cade, urlînd,
peste profesor. Charlie îi aplică un
picior în spate, trimițîndu-i pe amin-
doi în culise, căci fotoliul are roțile.*)

CHARLIE : Curat Institutul Foamei !
Bravo magnatului Senior, fondato-
rul lui ! Ura ! Trăiască ! (*Incepe să
zvirle în toate părțile cu tot ce se
află prin cameră. Se oprește o clipă
să admire imitațiile.*) Sînt al dracu-
lui de reușite... (*Charlie continuă
opera sa distructivă, zgîlțînd între
altele și placarda de pe fundal.*)
Trăiască profesorul Colibri ! Trăia-
scă Institutul Foamei ! Uraaa ! (*In-
tră, Servitoarea.*)

SERVITOAREA : Știu că o să am ce
lucra aici ! (*Incepe să stringă, deși
Charlie mai ține în mînă ceva de
aruncat.*) Dă-i drumul ! Aruncă și
chestia aia și să terminăm. Peste
trei minute îmi termin orele de
lucru.

CHARLIE : Zău ? (*Se cam rușinează.*)

SERVITOAREA : Te-au scos din fire
cu imitațiile astea, nu ? Te înțeleg.
Mî-e și rușine să le aduc înăuntru.
Dar n-am ce face. Am obținut locul
ăsta prin concurs. Eram 115 fete.
Am așteptat 59 de ore la poartă.
Am fost fericită cînd am aflat că
eu sînt cea care a reușit.

CHARLIE : E o muncă plină de sa-
tisfacții.

SERVITOAREA : Nu. Dar e un sala-
riu... Vîno cu mine.

CHARLIE : Ce să fac cu tine ?

SERVITOAREA : Să prînzim ; la un
automat. Vîno.

(*Îl ia de mînă și-l trage după ea.
De pe peretele din fund se desprinde
și cade cu zgomot placarda de recla-
mă a Institutului Foamei.*)

12.

Al doilea antract

În timpul lui se demontează deco-ul scenei
îi și se formează grupul șomerilor. La
rampă, fotoliul primului actor.

MAȘINISTUL : Ce mai spui, Charlie ?
(*Acesta e supărat.*) Îmi pare rău
pentru tine. Vrei un corn ? (*Îl
oferă. Charlie îl aruncă în culise.*)
N-ai pentru ce să-mi mulțumești.
(*Scote altul și mușcă din el.*)

CHARLIE (*izbucnește*) : E o porcărie !
Societatea asta capitalistă nu face
doi bari ! Doar sînt și eu capitalist !
Potențial, ei ? Societatea are ne-
voie de mine ! Să mă ajute dacă
vrea să supraviețuiască !

MAȘINISTUL : Aiurea, nimeni n-are
nevoie de tine, nici măcar capita-
lismul !

CHARLIE : Nu mai am o para. Va
trebui să lucrez.

MAȘINISTUL : Ei, nu vorbi ! Te-ai
hotărit să muncești ? Pentru un ca-
pitalist e destul de frumos !

CHARLIE : Ție ți-e ușor să vorbești.
Dar ia să fii în locul meu !

MAȘINISTUL : Și ce, eu nu muncesc ?

CHARLIE (*agasat*) : Nu e același lucru :
tu muncești pentru tine și ai tăi !

MAȘINISTUL : Sigur că nu e același
lucru. Acum o să vezi și tu cum e
cînd ești exploatat !

CHARLIE : O să muncesc o lună,
două, pînă dau de ceva mai bun.
Găsesc eu...

MAȘINISTUL : Așa ? Pentru tine
munca e bună numai pînă trece
criza ?

CHARLIE : Dar ce, să mă las pe mîna
lor ?

MAȘINISTUL (*mîndru*) : Dă-i jos pe
capitaliști ! Cum am făcut noi !

CHARLIE : Nu e de mine. Se mai
poate cîștiga o pîine și cu meseria
de capitalist.

MAȘINISTUL : Foarte bine. Să te vedem. Pînă una-alta, treci la coada șomerilor, „capitalistule“ !

(Mașinistul îl împinge pe Charlie spre șomeri, apoi iese cu scaunul actorului. Charlie se apropie în silă de grup.)

13.

Arta de a sta la coadă (I)

Se joacă în continuarea scenei precedente.

E noapte. Lumina unui felinar scoate în relief șirul șomerilor așezați și culcați în cele mai diferite poziții. În ordine descrescînd, dinspre sîrșitul cozii înspre începutul ei, pe scenă se află : Tăcutul, Profesorul, Luiz și Till. Intre primii și ultimii doi — figurație.

CHARLIE (se apropie) : Ce faceți aici? Așteptați tramvaiul?

PROFESORUL (ironic) : Facem coadă la acțiunile A. R.

CHARLIE : Se distribuie gratis ? Știi, înfățișarea dumneavoastră nu trădează un acționar...

PROFESORUL : Nu haina face pe om, ci acțiunile !

CHARLIE : Se vede de la o poștă că faceți coadă la oficiul de plasare. Coada are vreun kilometru și jumătate ! Vai de buzunarele domnilor-vostra !

LUIZ : S-ar zice că al tău e garnisit, nu glumă !

CHARLIE : Nu e treaba ta. Mai bine ziceți povestea cu acțiunile.

PROFESORUL : Nu știi nimic ? Uzinele A. R. fac angajări. De asta-i coadă.

LUIZ : Patronii de la A. R. sînt adepți ai capitalismului popular. Vezi, e trecut de miezul nopții. Dar ei nu dorm, gîndindu-se cum ar putea să ne căpătuiască. Vor să devenim și noi capitaliști.
(Coadă se amuză.)

CHARLIE (confuz) : Dar e minunat !

LUIZ : Întocmai. La fiecare salariu ți se vor reține 6 procente, în contul cărora vei primi acțiuni ale firmei.

CHARLIE : Formidabil ! Asta am visat o viață întreagă !

LUIZ : Potolește-te. O acțiune costă 63 de coroane, iar tu nu vei avea nici 80 de coroane pe săptămînă.

CHARLIE : Știi că nu-i prea convenabil ?

LUIZ : Bănuiesc. În schimb, vei ajunge în posesia acțiunilor tale numai la trei ani după angajare.

CHARLIE : De ce la trei ani ?

LUIZ : Nu te necăji ! În acești trei ani s-ar putea să fii dat afară. În acest caz pierzi și banii și acțiunile.

CHARLIE : Dar știi că e încîntător ?

LUIZ : Altfel, cum crezi că ar mai face angajări ?

PROFESORUL : Nu știu la ce dracu' mai stăm aici !

TILL : Decît să șomăm, preferăm să muncim. Pe urmă o să vedem noi cum scăpăm de acțiunile alea.

PROFESORUL : Dar nu pot să te silească să devii acționar !

TILL : E prea rentabil pentru ei ca să nu te silească...

CHARLIE : La urma urmei, ce vedeți rău în asta ? Trebuie să fie grozav să ai acțiuni...

LUIZ : Ei poftim, s-a găsit acționarul ! (Răsete.) Luați loc la coadă, domnule monopolist ! (Veselie generală.)

NOTĂ : Pauza dintre cele trei scene cu titlul comun „Arta de a sta la coadă“ se rezumă la o clipă de întineric. Odată cu reaprinderea luminii, s-a schimbat și atmosfera.

14.

Arta de a sta la coadă (II)

În zori. Șomerii se trezesc, se ridică. Charlie își întinde oasele. Till scoate o carte și începe să citească.

CHARLIE : Bună dimineața, cetățeni ai Astoriei !

PROFESORUL : Bună dimineața, tinere !

CHARLIE (celorlalți) : Ce maniere elegante ! (Profesorului) Ce mai faceți, domnule ?

PROFESORUL : E greu de definit ce facem noi aici. În aparență, nimic. În fond, facem coadă...

CHARLIE (condescendent) : Colega, nu-ți irosi perlele inteligenței în fața unor șomeri nenorociți. Păstrează-le pentru catedra dumitale.

PROFESORUL : Pardon, nu mai am catedră

CHARLIE : Chiar ai fost profesor ?

PROFESORUL : Sînt și acum.

CHARLIE : Și crezi că aici ai să capeți un post de profesor ?

PROFESORUL : Nu. Aici voi primi un post de hamal.

CHARLIE : Dar de ce ai părăsit școala ?

PROFESORUL : Ea m-a părăsit, necre-

dincoasă ca toate substantivele feminine.

CHARLIE: Nu predai prea limpede...

PROFESORUL: Lecția e foarte simplă. Profesorului nu-i ajungea salariul. Avea familie, greutate. Atunci și-a permis să muncească și cu brațele, în orele libere. Original, nu? Dar vezi că profesorul calic submina prestigiul școlii. „Dacă profesorul nu se descurcă, și-au zis părinții elevilor mei, cum îi va învăța pe fiii noștri să se descurce?” Așa că mi s-a propus să mă dedic exclusiv muncii fizice... (*Charlie face, întrebător, gestul de a da cuiva un picior în spate, acompaniindu-se cu un fluierat. Profesorul răspunde afirmativ.*) Intocmai, tinere.

CHARLIE: Bun, curat, ieftin!

PROFESORUL: Mai ales ieftin!

(*Intră doi tineri.*)

PRIMUL TÎNĂR (*arătînd locul din spatele lui Charlie*): E liber?

CHARLIE (*măsurîndu-l*): Liber.

PRIMUL TÎNĂR (*celui de al doilea*): Avem noroc, e liber! (*Lui Charlie*) Vă mulțumesc! (*Scoate un pachet de cărți și începe o partidă cu amicului său.*)

CHARLIE: Unde te-ntorci, în Astoria, toată lumea ține-o carte în mână. (*Replica lui atrage atenția lui Till, care începe să asculte discuția.*)

PRIMUL TÎNĂR (*către Charlie, a cărui observație a luat-o drept o aluzie*): Îmi pare rău, dar nu jucăm pe bani.

CHARLIE: Dar pe ce?

PRIMUL TÎNĂR: Pe pumni...

CHARLIE: Păcat. Eu joc numai pe bani. (*Scoate o monedă, o zvîrle în sus și o prinde.*)

PRIMUL TÎNĂR: Ei vezi? (*Îi întoarce spatele lui Charlie, care, vag contrariat, se consolează să converseze cu Profesorul.*)

CHARLIE: Mie-mi plac profesorii. Am toată stima pentru confracții du-mitale.

PROFESORUL: Așa?

CHARLIE: Ei m-au blindat ca pe un tanc și mi-au spus: „Luptă pentru viață!” Și lupt!

TILL (*cu sobră ironie*): Ce spui, Luiz, de tînărul ăsta?

LUIZ: E pierdut!

CHARLIE: Pardon! Despre mine e vorba?

TILL (*aceeași ironie sobră*): Aș, de unde. Vorbeam așa, în general. Blindajul cu care ies tinerii din

școala astoriană este cea mai sigură cale a succesului... (*Charlie tușește nedumerit. Nu știe dacă să se supere sau nu.*) Bănuiesc că la școală ai auzit destule predici despre prosperitatea Astoriei?

CHARLIE: Desigur...

TILL: Și cum se verifică în realitate cele spuse pe amvonul școlar?

CHARLIE: Profesorii mei erau cam exaltați. Și poate că aveau o difor-mație optică: priveau mai mult în sus!

TILL: Vrei să spui: în jos!

CHARLIE: În sus, spre marii capitaliști, la poarta cărora faceți și dumneavoastră coadă!

TILL: În jos, băiatule, în jos. Toți ăștia, care trebuie să se cațere pe sacii lor cu bani ca să fie văzuți, sînt foarte mici de statură! Pe dinăuntru, mă înțelegi?

CHARLIE: Parcă, dar nu sînt de acord. Afacerile sînt unicul domeniu unde se verifică geniul.

TILL: Slab, tinere, nu te-ăș fi lăudat dacă ai fi fost elevul meu. Vorbești ca un post de televiziune. (*Risete reținute.*) Numai că pentru tine e mai puțin rentabil! (*Rid cu toții.*)

CHARLIE: Trebuie să recunosc că așa e!

PRIMUL TÎNĂR: O-ho! Unu la zero pentru aripa stîngă!

(*Pe risul general intră Junior, după chef. E însoțit de un prieten. Junior are o expresie sinistră. De gît îi atîrnă un radio portativ, pe care se amuză să-l pună în funcțiune sau să-l întreprică brusc. Cînd aparatul funcționează, se aude un concert de paraziți. Junior s-a oprit în extrema scenei. Liniște penibilă.*)

CHARLIE (*șoptit*): Cine-i ăsta?

PRIMUL TÎNĂR: Odrasla patronului de la A. R. Își face inspecția zilnică.

AL DOILEA TÎNĂR: Caută pe cineva!

PRIMUL TÎNĂR (*cu dispreț*): A, un pungaș care i-a golit odată buzunarele.

(*Junior se apropie. Cît timp merge, încercînd să facă pașii cît mai solemn, se acompaniază cu paraziții. Atunci cînd se oprește în fața unuia sau altuia, zgomotul se suspendă, ca la circ muzica în momentul culminant. Charlie s-a întors cu spatele la Junior și la public. Cu mișcări calculate, pe cît izbuteste, Junior trece în revistă oamenii, care-l privesc cu cele mai diferite expresii. Cînd ajunge la Charlie,*

il apucă de braț și-l întoarce. Charlie arată însă o față cu totul străină, strimbată îngrozitor. Junior are o tresărire de neplăcere. Il cercetează totuși cu atenție. În fine, trece mai departe, ceva mai grăbit. Se oprește în fața lui Till.)

JUNIOR: Ce văd? Till? Din nou șomer? (În el vorbește o veche aver-siune.)

TILL: Chiar așa. Ce spui de asta?

JUNIOR: Îmi pare foarte bine!

TILL: Nu mă îndoiam.

JUNIOR (câtre cel care-l însoțește):

Vrei să vezi cum îl fac să se aplece în fața mea? (Face să-i cadă aparatul de radio la picioarele lui Till. Tresărire generală. Apoi așteptare.) Vrei să-mi dai aparatul?

TILL: S-o fi stricat... (Se apleacă și ridică radioul. Junior are o mișcare de triumf. Till manevrează un buton. Se aude un vals duios.) Merge. (Câtre ceilalți) Bănuiesc că dumnealui a vrut să ne demonstreze că, atunci când nu șomăm, facem lucru de calitate. Nu-i așa?

JUNIOR: Vrei să mi-l dai? (Întinde mâinile să-și ia aparatul)

TILL: Poftim! (Îl pune jos.) De aici l-am luat

(Risete înfundate. Junior albește de furie. Străpungindu-i pe toți cu privirea. e gata, gata, să-l recunoască pe Charlie, care a uitat să se mai strimbe. Dar în ultimul moment, acesta își reconstituie fizionomia de împrumut. Junior iese furios, alergând aproape, cu însoțitorul după el. Veselie generală.)

15.

Arta de a sta la coadă (III)

Lumina cenușie. Plouă. Toți sînt zgribuliți și par uzi pînă la piele. Coadă s-a mai lungit totuși. A apărut Felice.

CHARLIE: Afurisită ploaie!

PROFESORUL: Natura, dragul meu! Natura e lipsită de rațiune...

CHARLIE: Dacă înceta dușul ăsta rece, să știi că numai cugetările dumitale or să fie de vină.

PROFESORUL: Ca să stea ploaia asta, aș fi în stare să spun și o mie de prostii pe minut!

(Tăcutul, care sta între Charlie și profesor, se prăbușește la pămînt.)

CHARLIE: Ce faci, omule?

PROFESORUL: Ce ai? (Amîndoi se apleacă peste cel căzut.)

AL DOILEA TÎNĂR: S-a întimplat ceva?

PRIMUL TÎNĂR: A căzut unul. O fi bolnav.

AL DOILEA TÎNĂR: Bolnav de nemîncare...

(Cei de la coadă nu se prea agită, în nici un caz nu-și părăsesc locurile.)

PROFESORUL: Ar trebui dus de aici.

CHARLIE (se ridică și el): De ce? Lasă-l să se odihnească.

PROFESORUL (se ridică): În balta asta?

PRIMUL TÎNĂR: Trageți-i palme.

CHARLIE: Trage-i singur dacă poți.

PROFESORUL: Poate să și moară. E o porcărie.

TILL (iese din rînd): Ce s-a întimplat? (Se apleacă asupra celui de jos.)

PROFESORUL: A leșinat.

TILL: Trebuie dus de aici.

PROFESORUL: Desigur. Și cît mai repede.

TILL (lui Charlie): Pune mîna.

CHARLIE: Poftim?

TILL: Ești tare de urechi?

CHARLIE: Aiurea: de cap!

TILL: Lasă vorba și pune mîna să-l luăm de aici.

CHARLIE: Unde vrei să-l duci? Peste tot plouă la fel.

TILL: În gang nu plouă. Mișcă înainte.

CHARLIE: Și dacă n-am chef?

TILL: Ești nebun. Profesorule, pune dumneata mîna.

PROFESORUL: Vai de mine, o să mă nenorocesc! Nu mă țin balamalele!

CHARLIE (jubilează): Pricepi? Nu-l țin balamalele!

TILL: Dar tu ce ai?

CHARLIE: Minte.

TILL: E-n regulă: nu vrei să-ți pierzi locul. Dar n-o să ți-l ia nimeni. (Celor doi tineri) Nu-i așa, băieți? Îi țineți tinărului locul pînă îl ducem pe omul ăsta în gang? (Tinerii tac, tușesc, incurcați. Profesorul face un gest: vezi?) Așa? Bine. (Îl ia pe Tăcut în brațe și-l pornește să-l ducă singur. E gata să-l scape. Căci Till nu e deloc un atlet. Dar ceilalți îi sar în ajutor. Îl duc cu alai pe Tăcut în culise, după care se întorc. Numai Charlie și Felice au rămas pe locurile lor. Charlie nu îndrăznește să ia locul absenților, deși moare s-o facă.)

FELICE: Cum s-ar zice, ne-a tras o palmă.

CHARLIE: Păstrează-o pentru dumneaele.

PRIMUL TÎNĂR (reintră): De ce nu te-ai urnit, cocoșule?

CHARLIE: Dar tu de ce nu te-ai urnit mai repede?

AL DOILEA TÎNĂR (reintră): Era lângă tine, nu ți-ar fi rușine!

PRIMUL TÎNĂR: Cît despre rușine, nici o primejdie!

CHARLIE: Isprăviți odată, că vă fac cunoștință cu pumnii mei!

AL DOILEA TÎNĂR: Pînă la mine nu ajungi fără să-ți părăsești locul!

PRIMUL TÎNĂR: Nici o primejdie, ți-am mai spus-o! (Către Luiz, care intră) Și-a venit în fire?

LUIZ: Da. Își revine. (Către Charlie) Ia ascultă, tinere! Ce e tat-tu? Bancher?

CHARLIE: Pe mine binevoști a mă întreba?

LUIZ: Pe tine, muraturele cu ifose, pe tine. Se vede treaba că ai trăit numai în puf pînă acum, dacă nu întinzi o mină de ajutor cînd e nevoie.

CHARLIE: Mărturisesc că de fapt sînt regele Tartiniei și că mă aflu aici incognito. Dar dumneavoastră?

LUIZ: Eu sînt cel pe care-l vezi și n-am tărițe în cap, ca să le-ascund sub o coroană! (Rîsete. Coadă s-a format la loc, ca mai înainte. Till reintră. Trece de-a lungul întregii cozi, care tace. Deodată, primul tînăr fluieră a mirare. Toate privirile se întorc spre el.)

TILL: Ce-i?

PRIMUL TÎNĂR: Uite mortul! Vine încoa! (Toți se agită.)

TILL: I-am spus să stea acolo pînă trece ploaia.

TĂCUTUL (intră): De ce m-ați scos din rînd? (Se clatină.)

TILL: Stai, omule, liniștit, că nu-ți ia nimeni locul!

TĂCUTUL: Lasă că știu eu. Abia așteptați...

PRIMUL TÎNĂR: Nu fi prost...

TILL: Pricepe, omule, că nu-ți ia nimeni locul. Ți-o garantăm cu toții. Așa-i?

VCCI: Da, așa e, fii liniștit!

TĂCUTUL (arătînd spre Charlie): El de ce tace? El tace! Lăseți-mă la locul meu! (Se vîră în Charlie, care șovăie să-i redea locul.) Vedeți? Nu vrea! (Rumoare.)

TILL: Ascultă, tinere, n-aș vrea să te convingă niște pumni de proporțiile ăstora!

CHARLIE: Te crezi puternic?

TILL: Nu e vorba de mine. Ci de toți. Bagă la cap!

(Charlie privește fețele indignate ale celorlalți. Înghesuindu-l pe Profesor, Tăcutul își reia locul. Nu rezistă însă și se așază pe jos.)

TILL: Du-te, omule, în gang.

TĂCUTUL: Nu mă mișc de aici.

(Till face un gest de neputință și se întoarce la locul lui. După o clipă)

CHARLIE (apucîndu-l cu violență de piept pe Tăcut, urlă): N-auzi ce ți se spune?! Du-te în gang! Culcă-te la umbră. Restaurează-te! N-o să-ți ia nimeni — locul!

TĂCUTUL (puntează replica lui Charlie cu strigăte pițigăiate): Nu! Nu!

PROFESORUL: Urîte mai sînt ploile în Astoria!

16.

Fundătura

O fundătură în spatele unor blocuri mizere. Intră Charlie cu mîinile în buzunare. E urmat de Felice, un tînăr slab, cu o mare disperare în ochi. Dacă s-ar bate cu Charlie, ar fi făcut K. O. din prima lovitură. În schimb, e perseverent. Au aerul că discută de o oră folosind aceleași cuvinte.

CHARLIE (nu mai are unde merge. Se întoarce spre Felice, agasat): Ce te ții după mine?

FELICE (tace).

CHARLIE: Lasă-mă în pace și du-te dracului.

FELICE: Nu mă duc.

CHARLIE: N-ai decît.

FELICE: Nu pot să mă duc.

CHARLIE (îi întoarce spatele).

FELICE (după mari șovăieli): Dă-mi foaia de angajare.

CHARLIE: Poftim?

FELICE: Ți-am spus de o sută de ori: dă-mi foaia!

CHARLIE: Ești nebun?

FELICE: Știi bine că nu.

CHARLIE: Atunci de ce te ții de capul meu tocmai de la oficiul de plasare? Te-am purtat prin tot orașul, am fost binevoitor cu tine, m-am făcut că nu aud tot ce îndrugi. Ce mai vrei?

FELICE: Îmi pare rău, dar nu pot să plec fără foaia de angajare.

CHARLIE (face un gest de disperare): E foaia mea sau a ta?

FELICE: E a ta, dar trebuie să mi-o dai.

CHARLIE: Cum o să ți-o dau?! Cum o să las pleșca din mână?

FELICE: Trebuie, înțelege că trebuie.

CHARLIE: Văd că nu pricepi: foaia nu ți-o dau pentru că este *proprietatea* mea, singura mea *proprietate*! Nu fiindcă mi-ar face plăcere să muncesc!

FELICE: Tu ești singur. Flămânzești sau crăpi, e totuna. Eu o am pe Imma. Înțelegi? Trebuie să-mi dai foaia!

CHARLIE: Ce-mi pasă mie de Imma ta?

FELICE: Într-adevăr, n-are de ce să-ți pese. Dar foaia trebuie să mi-o dai.

CHARLIE: La sfințu-asteaptă.

FELICE: Poți să mă și înjuri. Numai să-mi dai foaia.

CHARLIE: Băiete, în primele douăzeci de minute ești amuzant, dar pe urmă să știi că ai scoate din sărite și morții! Nu mai repeta ca o flașnetă prostia aia și du-te unde vezi cu ochii!

FELICE: Dă-mi foaia și mă duc.

CHARLIE: Adu mîna încoace. (*Ii ia mîna și-l face pe Felice să-i pipăie mușchii.*) Pricepi? Aș putea să-ți dau o lecție de box gratuită, fără să mă tem de represalii. Pe tine te suflă vîntul! De ce mă întăriți? De ce nu te duci dracului?!

FELICE: Nu plec, fiindcă nu pot să plec. Trebuie să înțelegi. Poți să mă și bați, numai să înțelegi. Și să-mi dai foaia ta de angajare.

CHARLIE: Dar e nedrept! *Eu* am căpătat-o, *eu*! Nu-ți intră odată în cap?

FELICE: Dar știu că e a dumitale, de aceea ți-o și cer. Altfel, ar fi fost a mea, nu-i așa? Nu-ți cer altceva decît foaia dumitale de angajare.

CHARLIE (*se tolănește pe jos*): Înnebunitor. Așa sînteți cu toții, voi cei din sud?

FELICE: Cînd ne e foame.

CHARLIE: Și vă e foame des?

FELICE: În fiecare zi.

CHARLIE: ...Cum te cheamă?

FELICE: Mă cheamă Felice...

CHARLIE (*ride*).

FELICE: Se face tîrziu...

CHARLIE: Cred și eu, Felice. Te ții după mine de un ceas și ceva.

FELICE: Hai să nu mai pierdem vremea. Imma așteaptă să mă întorc.

CHARLIE: Las' s-aștepte!

FELICE: Ascultă, îmi pare rău, dar dacă nu-mi dai foaia trebuie să te bat.

CHARLIE: Poftim? Tu pe mine? Atinge-mă numai.

FELICE: Să nu crezi că nu te bat. Nu mai pot să rabd. Trebuie să-ți iau foaia.

CHARLIE: Ia-o dacă-ți dă mîna. (*Nu se ridică.*)

FELICE: Scoală de-acolo.

CHARLIE: Dar ce, culcat nu poți să mă bați?

FELICE: Știu că ești mai puternic, de aceea și vorbești așa. Dar eu n-am încotro. Poate o să mă bați tu pe mine, dar o să-ți iau totuși foaia de angajare.

CHARLIE: Curaj, Felice!

FELICE (*se înfurie singur*): Nu mai fi atît de sigur de tine! Faci pe grozavul!

CHARLIE: Dă-i înainte, Felice!

FELICE: Primești tu o lecție, să mă ții minte! (*Se repede și începe să-i care la pumni lui Charlie, care se prăpădește de ris, ghemuit cum stă ca să-și apere comoara.*)

CHARLIE: Nu mă gîdila! Mor de ris! Cine te-a învățat să te bați, pri-chindelule?

FELICE (*e călare pe Charlie. Se oprește o clipă să răsufle*): Tata a fost întotdeauna împotriva violenței. Mă certa ore întregi dacă mă băteam vreodată, în copilărie. Lui trebuie să-i mulțumesc astăzi că nu știu să mă bat cum trebuie. Dar merge și așa.

CHARLIE: E destul de bine pentru început!

FELICE (*iar îi cară la pumni. Probabil că nimereste ceva mai bine, căci adversarul scoate un țipăt și ripostează*).

CHARLIE: Încetează cu prostiile! Altfel, Imma ta n-o să mai aibă pe cine să aștepte!

FELICE: Dă-mi foaia!

CHARLIE: Ești nebun (*Il scutură jos pe Felice. Se ridică amîndoi și se înfruntă cu pumnii încleștați*). Ei?

FELICE (*se repede, ferindu-și capul, drept în pumnii lui Charlie. Geme înăbușit*): Dă-mi foaia!

CHARLIE: Na-ți foaia! Poftim foaia! Și mai na! Și uite un supliment! (*Fiecare exclamație echivalează cu minimum o lovitură*). Te satisface răspunsul meu?

FELICE (*care ripostează tot timpul, deși gîfîie*): Trebuie! Nu te las pînă nu mi-o dai! Te bat! Te omor!

CHARLIE (îl ia de guler): Pricepe, nătărăule, că eu sînt mai tare și dacă ai de gînd să-mi iei fițuica aia pe calea forței, ești pierdut!

FELICE: Știu! Dar ce vrei să fac?

CHARLIE: Mi-e scîrbă de viață cînd te vîd! Încetează!

FELICE: Dacă-mi dai foaia!

CHARLIE: Taci!

FELICE: Dă-mi foaia!

CHARLIE: N-auri să taci!

FELICE: Foaia! Dă-mi foaia! Foaia! Foaia! Foaia!

CHARLIE (s-a înfuriat definitiv. Se repede la Felice și-i cară la pumni cu toată convingerea): Ți-arăt eu ție foaie! (S-au încleștat unul de altul. O clipă de tensiune, în care nu se aud decît respirațiile lor. Disperarea lui Felice ține piept forței lui Charlie. Deodată apare un tip.

Caută din ochi și se uită cu interes la bătaie. Cu greu recunoaștem în el pe Tipul din scena a patra. Poartă un costum bun.)

TIPUL: Hei, lăsați bătaia! (Nu e luat în seamă, cu atît mai mult cu cît vorbește neconvîngător.) Ce aveți de împărțit, bobocilor? Nu se aude? (Tinerii își vîd de treabă. Atunci Tipul scoate o monedă și o face să cadă cu zgomot sub nasul celor doi. Moneda clîncăne ispititor. Bătăușii se opresc din încleștare, fără să-și dea drumul. Măsoară din ochi moneda și Tipul. Apoi se despart. Felice holbează ochii și-și frecă coastele. Revenindu-și, îl apucă de braț pe Charlie.)

FELICE: Dă-mi foaia!

CHARLIE (își scutură grăbit brațul, scoate dintr-un buzunar bine ascuns foaia, o desface, o împătorește la loc, face gestul de a o pune înapoi. Totul durează foarte mult. Felice stă gata să se repeadă. I-e teamă că Charlie va distruge foaia. Charlie îl privește rînjind, apoi, se

rios, o aruncă. Felice se repede asupra ei, o apucă și fuge scoțînd mici strigăte de fericire. Charlie privește scîrbît în urma lui, apoi ridică moneda, o cercetează pe toate fețele, îl măsoară cu un rînjit pe Tip, în vreme ce acesta face cea mai mulțumită de sine mutră posibilă): Ce-i asta?

TIPUL: Nu e greu de observat. O monedă de cinci coroane.

CHARLIE: Și ce rost are?

TIPUL: E o carte de vizită... Ții minte?... Ascultă, Charlie, am o afacere pentru tine.

CHARLIE: Chiar pentru mine?

TIPUL: Personal!

CHARLIE: Dar cum de m-ai găsit aici?

TIPUL: Știu eu unde să-mi caut oamenii.

CHARLIE (arătînd moneda): Și... reclama corespunde mărții?

TIPUL: Garantat.

CHARLIE: Vrei să omori pe cineva?

TIPUL: Nu asta mă interesează.

CHARLIE: Atunci?

TIPUL: Întîi pune moneda în buzunar. Atunci o să am mai multă încredere. (Charlie mai privește o dată moneda și se conformează.) Perfect. Acum ascultă. Cele cinci coroane ale tale mi-au adus noroc. Am ajuns un om căutat în Astoria. Mă ocup de problemele concurenței. Am luat în arendă concurența unei mari firme. Mă ocup de liniștea ei. Și de necazurile celorlalți. De pildă azi aș vrea ca principalul concurent al firmei noastre să aibă un mic șoc. Pentru asta am nevoie de un băiat prezentabil și energic. Energic ești, prezentabil te fac eu.

CHARLIE (neîncrezător): Și ce trebuie să fac?

TIPUL: Să te prezinți la un mare local, să petreci două ceasuri și să te ocupi de fiica principalului nostru concurent.

CHARLIE (încruntat): Și... e draguță?

TIPUL: Nu te aștepta la prea mult. Remușcări n-o să-ți provoace.

CHARLIE: Hm! Îmi dai haine și toate celelalte?

TIPUL: Desigur. Vino cu mine. Și ține minte: banii pot să curgă din ambele părți. Depinde numai de tine.

CHARLIE: Și cum o cheamă pe vic-timă?

TIPUL (dezolat): Florida...

Camera Tipului

Intuneric. Liniște. Se deschide ușa — un patralater de lumină. În cadrul ei, Florida. Încearcă să găsească comutatorul.

FLORIDA: Iubitule, aprinde tu, poate știi unde e comutatorul.

CHARLIE: Habar n-am, nu e camera mea.

FLORIDA (aprinde totuși lumina): O!
CHARLIE: E destul de plăcut aici, nu?

(Florida are o mutră ștearsă și năivă, afară de momentele când se chinuiește să pară mondenă. Charlie nu se ocupă deloc să pară altfel decât este sau să netezească asperitățile împrejurării. Camera e tipic burlăcescă, foarte dezordonată. Are totuși telefon. Florida e îmbrăcată ultraeleganț. Charlie — surprinzător de cumsecade.)

FLORIDA: E foarte amuzant.

CHARLIE: Simte-te ca la dumneata acasă. (Încuie ușa discret, apoi se întoarce spre Florida) Ce faci acolo? Ai deschis o carte? (Intr-adevăr, asta a făcut Florida.)

FLORIDA: Cartea de telefon... A noastră e altfel...

CHARLIE (malitios): De lux!

FLORIDA: Probabil.

CHARLIE: De când n-ai mai citit o carte?

FLORIDA: Cred că de zece ani.

CHARLIE: Bravo!

FLORIDA: Nu te mira, iubitule, cărțile sînt o perversiune.

CHARLIE: Emiți și cugetări? Unei fete frumoase nu-i stă bine să cugete. Te cheamă Florida?

FLORIDA: Ce memorie!

CHARLIE (joacă teatru): Am ucis o dată o fată cu numele ăsta.

FLORIDA: Și a fost interesant?

CHARLIE: Ai nervii tari, fetițo! Ia zi-i, de ce naiba ai venit cu mine aici? Doar mă cunoști abia de patru ore.

FLORIDA: Tu m-ai chemat!

CHARLIE: Exact. Dar de ce ai venit? Sper că ești o fată cuminte.

FLORIDA: Ți-ar plăcea să fii o fată cuminte?

CHARLIE: Trebuie să mărturisesc că da.

FLORIDA: Ei bine, da. Sînt o fată foarte cuminte.

CHARLIE: Ce fel de fată cuminte esti, dacă ai venit cu mine aici?

FLORIDA: Dar nu s-a întîmplat nimic.

CHARLIE: Și cine-ți spune că n-o să se întîmple?

FLORIDA: Doar n-o să te legi de mine, așa, din senin!

CHARLIE: De ce să nu mă leg de tine?

FLORIDA: Te spun lui tata.

CHARLIE: Zău? Și tata o să mă certe?

FLORIDA (drăgăstoasă): Ih!

CHARLIE: Dar cine e tatăl tău, că trebuie să-mi fie frică de el?

FLORIDA: Cum, nu știi cine-i tatăl meu?

CHARLIE: Nu.

FLORIDA: Serios? Și mi-ai făcut curte așa, din simpatie?

CHARLIE: Da, te-am adus aici numai din simpatie.

FLORIDA: O! Ce drăguț ești! Nicio dată nu mi s-a mai întîmplat una ca asta!

CHARLIE: De ce, fetițo? Doar nu ești muma pădurii?

FLORIDA: Nu înțeleg ce vrei să spui, dar e foarte drăguț din partea ta. Lasă-mă să te sărut!

CHARLIE: Calmează-te. Știu cine ești.

FLORIDA: Atunci, de ce...?

CHARLIE: Nu bănuiești?

FLORIDA (se sperie): O! Să nu te atingi de mine! Eu sînt...

CHARLIE: Ți-am spus că știu cine ești. Asta n-o să mă întîmdeze.

FLORIDA (practică): Să știi că tata nu dă bani pe chestii d-astea.

CHARLIE: Ce spui?

FLORIDA: Prin mine n-ai să-l poți niciodată șantața pe tata.

CHARLIE: Poate că da. Ai mai fost... șantajată?

FLORIDA: Nu. Nimeni n-a îndrăznit. De altfel, am un revolver.

CHARLIE: Minți. Am cotrobăit eu prin buzunarele tale.

FLORIDA: Cu atît mai bine. (Ca să schimbe subiectul). Nu pui puțină muzică?

CHARLIE: Nu.

FLORIDA: Stăm așa?

CHARLIE: Am treabă.

FLORIDA: Și eu?

CHARLIE: Fă și tu ceva.

FLORIDA: Foarte amuzant.

CHARLIE: Cît e ceasul?

FLORIDA: Unu fără cinci.

CHARLIE: Așadar, peste cinci minute.

FLORIDA: Ce treabă ai peste cinci minute?

CHARLIE: Peste cinci minute te violez.

FLORIDA: Ha, ha! Ești dulce! (Îl sărută).

CHARLIE : Lasă-mă să-mi fumez țigara în liniște.

FLORIDA : Nu te las.

CHARLIE : N-ai răbdare ?

FLORIDA : Ești nebun. Ți-am spus că tata nu dă nici un ban pe șantaje.

CHARLIE : O să vedem.

FLORIDA : Scumpule, poate lăsăm pe altă dată.

CHARLIE : Nu văd nici un motiv.

FLORIDA : Charlie, sînt o fată destul de drăguță, nu ?

CHARLIE : Probabil.

FLORIDA : Am avut impresia că ți-am plăcut.

CHARLIE : Sînt patru ore de cînd te cunosc.

FLORIDA : Și ?

CHARLIE : M-am plictisit de tine.

FLORIDA : Minunat ! Și eu de tine !

Hai să plecăm. Rămînem prieteni, nu ?

CHARLIE : Rămînem... aici.

FLORIDA : Eu plec.

CHARLIE : Nu.

FLORIDA : Trebuie să plec.

CHARLIE : Eu te rog să n-o faci.

FLORIDA : Nu văd nici un motiv să rămîn.

CHARLIE : Există unul, mi-am terminat țigara. (S-a ridicat și a cuprins-o în brațe.) Mi-e martor Dumnezeu că nu te iubesc și că n-ai nici pe vino-ncoace !

FLORIDA : Atunci, de ce... ?

CHARLIE : Din convingere !

FLORIDA : Lasă-mă !

CHARLIE : Îndată.

FLORIDA : Ești un porc.

CHARLIE : Tot ce se poate.

FLORIDA : Charlie, lasă glumele, ești urît, nu pot să te sufăr !

CHARLIE : O să te rabd și așa.

FLORIDA : Urlu ! Te zgîrii !

CHARLIE : Nu face nimic. (Începe s-o descheie, calm.)

FLORIDA (urlă).

CHARLIE : Vezi ? Nu vine nimeni.

FLORIDA (urlă iar).

CHARLIE : O să-ți pierzi glasul.

FLORIDA (urlă disperat, dă din picioare) : Ești un... Bel Ami !

CHARLIE (uluit) : Ai citit „Bel Ami” ? !

FLORIDA : Am văzut filmul... (Leșină — din cauza nervilor, nu din pudoare.)

CHARLIE (o pune pe scaun) : Anti-patică ființă !

(Charlie scoate o agendă din buzunar, caută, apoi formează un număr. Între timp s-a tolănit comod pe un fotoliu, lângă telefon. Fața lui iradiază de

fericire. Din nou se proiectează, peste toată odaia ninsoarea de bancnote, care se stinge odată cu căderea cortinei.)

CHARLIE : Alo, miliardarul Senior ?
Îmi dai voie să-ți spun tată-socrule?...

PAUZĂ

18.

Fie și politică

Față de cortină.

ROȘCOVANUL : Hei, Charlie ! Felicitările mele ! Am auzit că te însori !

CHARLIE : Prostii !

ROȘCOVANUL : Dar chestia aia, cu fata grangurului...

CHARLIE : S-au înțeles între ei.

ROȘCOVANUL : Cine cu cine s-a înțeles ?

CHARLIE : Concurenții, Roșcovanule, patronul meu și tatăl fetei.

ROȘCOVANUL : Și ?

CHARLIE : Ei s-au înțeles, iar pe mine m-au scos din combinație.

ROȘCOVANUL : Bravo lor ! Dar aici pe cine păzești ?

CHARLIE : E un tip care mi-a mai dat de lucru. Trebuie să-l găsec.

Am dat de fundul buzunarului.

ROȘCOVANUL : Mie să nu-mi ceri cu împrumut, că nu dau.

CHARLIE : Te-a lăsat fetița ?

ROȘCOVANUL : Cum ți-ai dat seama ?

Chiar așa, s-a cărat acasă. A strins capital, și într-o zi mi-a lăsat o hîrtiuță : „Ești prea deștept ca să nu știi unde sînt. Adio”. Ei, ce zici ?

CHARLIE : Oricum, a recunoscut că ești deștept. Frumos din partea ei. Eu nu știu dacă aș fi avut tăria s-o fac.

ROȘCOVANUL : Zău ? Dar cine ți-a găsit o familie când ai avut nevoie ? Nu Roșcovanul ? Roșcovanul le știe pe toate. Vezi ? Mă uit la tine și văd că o să te apuci de politică.

CHARLIE : Eu ? Ești nebun, băiete ! Nici prin gând nu-mi trece.

ROȘCOVANUL : Ba da, Charlie. Altfel nici nu-l mai aștepta pe tipul tău. N-o să-i fii de nici un folos.

CHARLIE (*admirativ*) : Ia te uită ! Știi că ești dat dracului ?

ROȘCOVANUL : Mi-au mai spus-o și alții. Pa ! (*Iese.*)

CHARLIE : Fie și politică, numai bani să iasă !

(*Năvălește Tipul. Străbate scena aproape în fugă.*)

TIPUL : Bine că te văd, Charlie ! Încearcă să te ții după mine ! Sint în întârziere ! (*Iese fugind, cu Charlie, fericit, după el.*)

19.

Un miting

O nișă minusculă. O ușă laterală și o mică deschidere gen balcon în fund, către sala de întruniri, care e sugerată printr-o perdea de lumină. Sala e undeva jos. Se mai văd două pick-upuri, un microfon, o mică instalație de radio. Intră Tipul, gîflind, urmat de Charlie. Discursurile se aud foarte îndepărtat.

TIPUL : Mișcă mai repede ! (*Începe să pună singur în funcțiune aparatele. Scoate din servieta sa două discuri, le pune pe platanele pick-upurilor.*) E un miting foarte important ! O să vorbească generalul Krieg !

CHARLIE : Nu aud nimic.

TIPUL (*face contactul unui mic difuzor. Cîteva clipe se aude o voce foarte puternică*) : „Astoria merge spre pierzanie ! Nu mai avem nici o șansă !“

CHARLIE : Asta-i generalul ?

TIPUL : Nu. (*Închide difuzorul ca să poată vorbi.*) Opoziția ! Folosește discul din stînga. Fii atent. (*Contact la difuzor. Vocea*) : „Nu mai există nici o salvare ! Guvernul nu e în stare de nimic ! De nimic !“ Tipul face contactul pick-upului. Se aud strigăte, fluierături, „Afară !“ „Jos opoziția !“, totul pînă la intensitatea

unei mulțimi. Apoi Tipul reduce pick-upul.)

CHARLIE : Totul e pe disc ?

TIPUL : Desigur. Pe urmă se antrenează și cei din sală.

CHARLIE : Formidabil !

TIPUL : Banal.

CHARLIE : Așa-s de tîmpiți, că trebuie să le suflî ?

TIPUL : Vezi bine că-s idioți, dacă au venit să-l asculte pe general.

CHARLIE : Nu prea ești respectuos cu idolul dumitale politic !

TIPUL : Dar eu nu fac politică ! Eu fac bani !

CHARLIE : Nu te mai ocupi de concurență ?

TIPUL : Ba da, am schimbat însă brânșa. În politică e mai rentabil... Fii atent. Acum o să vorbească generalul. Pui discul din dreapta.

CHARLIE : Țla ce conține ?

TIPUL : Aplauze, urale și alte marafeturi de-astea

CHARLIE : E-n regulă.

TIPUL : Acum mă duc să muncesc cu palmele. (*Face gestul de a aplauda.*) Trebuie să fii văzut. Noroc, băiete. (*Iese.*)

CHARLIE : Hm. Va să zică asta... (*Deschide difuzorul. O altă voce*) : „Există o cale : războiul !“ Liniște în sală, tuse.) Repede, băiatule ! (*Face contactul la aplauze. Acestea se dezlănțuie cu furie. Charlie face difuzorul mai încet.*) Nu-i nimic, băiatule, o să prinzi imediat meseria ! (*Își freacă mîinile cu satisfacție. Oprește aplauzele. Vocea*) : „Nimic mai simplu și mai radical decît războiul ! Guvernul nostru însă lucrează cu mînuși albe ! De 15 ani strig și răgușesc că trebuie început războiul, și guvernul încă nu l-a început !“ Ce mă fac aici ? Dacă pun aplauze, sint la adresa lui sau a guvernului ? (*Pune și aplauze și fluierături.*) Să fim obiectivi ! (*Reduce. Vocea*) : „Mai grav încă : guvernul sporește într-un mod nejust cheltuielile de înarmare ! Așa nu mai merge !“ Charlie pune aplauze maxime și aprobă din cap. Vocea : „Guvernul sporește cheltuielile de înarmare cu 25% pe an, în loc să le sporească cu sută la sută !“ Charlie se înfurie.) Fir-ai al dracului cu procentele tale ! Sută la sută pe an ? (*Pune fluierăturile. Vocea*) : „În zadar mă fluieră opoziția vinduță dușmanului ! Toate interesele noastre, ale tale, ale lui, ALE MELE — sint legate de sporirea bugetului de înarmare ! Astoria tre-

buie să se înarmeze! *Fiecare astorian să aibă lângă casa lui o rachetă încărcată cu bomba H pe care s-o poată trimite în capul dușmanului!* "Charlie pune, furios, fluierăturile maxime, după care încalecă pe balustrada balconului și fluieră și el cu două degete în gură. E un zgomot infernal. Năvălește Tipul, urlind.)

TIPUL: Ce faci! Ești nebun! (Oprește pick-upul, dar fluierăturile și huiduielele se aud mai departe.) Ți-ai ieșit din minți!

CHARLIE: Îmi exercit libertatea convingerilor! (Fluieră.)

TIPUL: Încetează că teucid!

CHARLIE: Mai domol, mai domol!

TIPUL: Ce-i cu fluierăturile? Am oprit pick-upul!

CHARLIE: Sint veritabile! Ascultă! Privește! (Îl ia de guler și-l apleacă periculos peste balustradă.)

TIPUL (după ce a scăpat și și-a pus hainele în ordine): S-a spart mitingul! (Se grăbește să pună un disc de jazz. E furios.) Ce-i cu tine? Ai început să ai convingeri? Îl preferi pe primul vorbitor?

CHARLIE: Era la fel de idiot. Dar asta îmi pregătea o bombă. Nu puteam s-o primesc. Nici ei nu au primit-o! (Gest către sala mitingului.)

TIPUL: Vai de capul tău! Aici sint interese mari în joc, și să nu-ți închipui că o să strici tu afacerea!

CHARLIE: Ce afacere?

TIPUL: Nu e pentru tine.

CHARLIE: Spune-mi-o totuși.

TIPUL: E vorba de procentele pe care urmează să le obțină atât generalul cât și guvernul din partea monopolului bombelor H. Cu cât se fabrică mai multe, cu atât cresc și procentele! Guvernul concurează opoziția, opoziția concurează guvernul.

CHARLIE: Cum poate opoziția să dicteze guvernului cite bombe să facă? Am impresia că guvernul nu e deloc sentimental!

TIPUL: Ești idiot din naștere? Citeva mitinguri de astea — dar fără sabotori! — și guvernul se clatină. Așa că opoziția poate striga în voie „sută la sută!”

CHARLIE: Așadar, guvernul actual este pentru mai puține bombe?

TIPUL: Prostii! Este tot pentru sută la sută. Dar preferă s-o facă sub presiunea maselor, și să aibă și voturile celor care sint pentru pace!

CHARLIE: Ale celor care au fluierat?

TIPUL: Fie și ale celor care au fluierat. Dar mai ales ale celor care au

stat acasă ori s-au dus la mitingul pentru dezarmare!

CHARLIE: A mai fost un miting? Tot într-o sală ca asta?

TIPUL: Aiurea, în cea mai mare piață din capitală. Dar acolo a lucrat poliția..

CHARLIE (fluieră a pagubă).

TIPUL: Azi ai avut noroc că s-a fluierat în sală — și încă cum! Altfel o pățai cu asta. (Arată discul cu fluierături.)

CHARLIE: Eu... cu ce mă aleg din toate astea?

TIPUL: Mai ai și pretenții? Bolșevicule! Marș afară!

20.

Alegeri (I)

Față de cortină. Se aude un foc de armă. Rumoare. Intră doi brancardieri ducînd pe targă un mort. Străbat în fugă avanscena.

PRIMUL BRANCARDIER: Al cîtelea pe ziua de azi?

AL DOILEA BRANCARDIER: Al nouălea!

PRIMUL BRANCARDIER: Ce vrei? Alegeri!!

(Din partea opusă apare un cetățean înfierbîntat.)

CETĂȚEANUL: Trăiască...! (Holbează ochii la grupul care iese.) Fie-ți țărîna ușoară... (Iese și el.)

21.

Alegeri (II)

O piațetă decorată cu două panouri bătător la ochi de identice în compoziție, avînd drept text: „Trăiască crocodilii!”, respectiv „Trăiască maimuțele!” O mică estradă în centru. Unii dintre figuranți sint „crocodilii”, iar alții „maimuțele”.

UN MUNCITOR (intră la braț cu Till, în haine de duminică): Intrucît candidatul nostru a fost interzis, muncitorii din localitate boicotează alegerile. (Arată spre „crocodilii” și „maimuțe”.) Aștia sint trepădușii celor două partide..

TILL: Stai! Ce-i cu panourile astea?

MUNCITORUL: Nu-i formidabil? Opera lui Dinos, pictorul nostru.

TILL: O adevărată palmă! Parcă scrie pe ele: două partide, un singur buzunar!

MUNCITORUL: Pictorul a plătit-o cu viața..

TILL (stringe pumnii. Ies).

PRIMA FEMEIE: L-au luat de aici?

A DOUA FEMEIE: L-au luat pe bietul pictor. Ai auzit? N-avea altă vină decât că a făcut ambele panouri la fel.

PRIMA FEMEIE: Dacă orașelul nostru n-are doi pictori!

A DOUA FEMEIE: Dar parcă cele două partide ale noastre nu-s la fel de afurisite?

PRIMA FEMEIE: Am auzit că se scumpește zahărul...

A DOUA FEMEIE: Și laptele... (Încep să șușotească și să se depărteze de rampă. Este tactica pe care o urmează toți cei ce-și termină replicile.)

PRIMUL CROCODIL (provoacă o maimuță): Maimuțoile!

PRIMA MAIMUȚĂ (cu tot disprețul): Crocodilule!

PRIMUL CROCODIL (alintare): Maimuțico!

PRIMA MAIMUȚĂ (pune la inimă): Crocodilașule!

PRIMUL CROCODIL: Știi după ce se cunosc maimuțele?

PRIMA MAIMUȚĂ: După curaj!
(Rîsete grozave și strigăte de jignire.)
Hei, maimuțele la mine! (S-au format două șiruri care stau gata să se ia de păr. Printre ele, ca printr-un culoar de onoare, trece Tipul, care se urcă pe mica estradă și strigă în microfon.)

TIPUL: Iubiți alegători! În curînd va sosi celebra artistă Libera Morales, care va acorda fiecăruia dintre simpatizanții maimuțelor — o sărutare!

(Maimuțele se string, interesate. Femeile sînt indignate. Una începe să tragă de un maimuțoi, fără prea mult succes. Se consolează. Tipul înaintează spre rampă, nerăbdător. Din stînga apare Charlie cu doi muncitori.)

CHARLIE: Abia i-am putut urni din birlog! Cică e duminică!

TIPUL: Cînd vă cheamă supraveghetorul alegerilor, să faceți bine să vă mișcați mai repede! (Muncitorii nu au chef să se lase provocați. Nu răspund.) Dați jos imediat panoul crocodililor. (Muncitorii se duc să o facă, schimbînd numai o privire semnificativă.)

CHARLIE: Șefule, poate că nu pe acela trebuie să-l dai jos.

TIPUL: De ce?

CHARLIE: M-a oprit șeful crocodililor și mi-a zis că ai 500 de coroane

dacă lași panoul lor și-l scoți pe celălalt.

TIPUL: Zău? Spune-le să facă așa!

(Panoul crocodililor coboară. Crocodilii se animă, își manifestă indignarea. Maimuțele se bucură. Charlie oprește manevra. Panoul este din nou ridicat. Murmure din partea maimuțelor, satisfacție la crocodilii. Grupul muncitorilor se îndreaptă spre al doilea panou.)

MUNCITORUL (ironic): Nu se poate spune că Tipul nu-i obiectiv! Face reclamă pentru vedeta maimuțelor, dar le dă jos panoul!

TILL: Ce spui?! (Într-adevăr, în acest moment începe să coboare panoul maimuțelor. Acestea se indignează la rîndul lor, spre fericirea crocodililor.)

A DOUA FEMEIE: E un circ!

TIPUL (cătrecare se îndreaptă, scandalizați, cîțiva maimuțoi): Votați pentru maimuțe! În curînd maimuța noastră Libera Morales, cu care ne mîndrim, va acorda sărutări maimuțelor și simpatizanților! (Reclamanții au trebuit să tacă pentru a nu stîngheri reclama partidului lor. Acum, cînd Tipul coboară mergînd către rampă și strigînd „Charlie!”, maimuțele se reped la el, vociferînd.)

TILL (cătrecare prima femeie): Cine-i tipul ăsta?

PRIMA FEMEIE: Supraveghetorul alegerilor. A fost trimis din capitală.

TILL: Și de ce răcnește numai el în microfon?

PRIMA FEMEIE: Îi place să facă totul cu mîna lui.

TILL: Și pe pictor... tot cu mîna lui...?

PRIMA FEMEIE: Vai de mine, dumneata mă bagî în bucluc! Ce te legi de mine? Sînt femeie cinstită! (Fuge.)

TIPUL (scapă de maimuțe): Charlie! CHARLIE (apare): Te ascult, șefule.

TILL (aparte): Ia te uită: Charlie!

TIPUL: Fugi la șeful maimuțelor și povestește-i cum e cu panoul. Vezi să nu plece muncitorii ăia.

CHARLIE: E-n regulă! (Iese în fugă prin dreapta, trecînd pe lîngă muncitori. Maimuțele se apropie iar de Tip, acesta însă ridică mîinile a neputință și reușind să ajungă la tribună, reîncepe.)

TIPUL: Pregătiți-vă! Se apropie sosirea Liberei Morales, demna reprezentantă a partidului maimuțelor!

Mai multă lumină! (Comanda i se execută.)

PRIMA FEMEIE: Se pare că această artistă a jucat anul trecut pentru crocodilii!

(Din dreapta apare Charlie. Tipul îl întreabă de departe, prin gesturi: „Ei?”)

CHARLIE (strigă): O mie!

(Tipul răspunde tot printr-un gest: „Jos!” Charlie fugе spre muncitori și în curînd panoul maimuțelor va fi reinălțat, iar celălalt, al crocodililor, coborât. Bineînțeles, maimuțele sar în sus de bucurie, iar crocodilii se enervează.)

TILL (apucîndu-l de braț pe Charlie): Mi se pare că ne cunoaștem.

CHARLIE: Ah, moralistul de la coada șomerilor... Ce mai faci?

TILL: Nu te-am prea văzut la A.R. Parcă ai primit o angajare atunci.

CHARLIE: Nu... nu mi-au convenit condițiile... Nu-i de mine să mă spetesc pentru alții!

TIPUL: Charlie! (Nu-l vede.)

TILL: Și aici cu ce te ocupi?

CHARLIE (obraznic): Am afacerile mele proprii. Îmi merge destul de bine. Nu mă pot plînge. Dar acum trebuie s-o șterg.

TIPUL: Charlie!

TILL: Dar ce, nici duminica nu te lasă afacerile?

CHARLIE: Nici noaptea!

(Charlie fugе la estradă, de unde Tipul îl trimite spre stînga. Charlie iese fugînd într-acolo. Tipul strigă: „Atențiune!” și se repede în culise, de unde revine cu Libera Morales pe umăr. E o ființă stereotipă, cu două imense buze vopsite, supradecoltată în rochia ei de seară. Tipul o aduce în triumf pe estradă. Maimuțele se agită, crocodilii crapă de invidie. Libera aterizează pe estradă și de acolo trimite sărutări în toate direcțiile.)

PRIMA FEMEIE: Ia te uită ce stricată au adus! Nici nu-mi vine să spun pînă unde-i decoltată!

A DOUA FEMEIE: Și bărbatul meu care-i acolo! (Fuge să-l salveze.)

PRIMUL MAIMUȚOI: Ce mai faci, Libera?

LIBERA (deschizînd brațele): Politică, iubitive! (Mare efect, aplauze, fluierături.)

UN CROCODIL: Asta-i artistă? Habar n-are să joace!

A DOUA MAIMUȚĂ: Ești invidios! Voi nu-aveți o Libera Morales, crocodilii de apă dulce!

CROCODILUL: Noi nu facem propagandă cu cocote! (Întoarce spatele interlocutorului său. Din stînga apare Charlie. Jocul de mai sus cu Tipul.)

CHARLIE: 1.300!

TIPUL (jocul de mai sus. Charlie fugе să organizeze coborîrea panoului maimuțelor și ridicarea panoului crocodililor. Urmează reacțiile respective, intensificate. Tipul intervine): Cetățeni, păstrați ordinea! (Strigăte de protest.) Conform promisiunilor partidului maimuțelor, frumoasa Libera Morales își va începe programul! (Maimuțele se consolează.)

LIBERA: Vă rog să mă credeți, domnilor, că fac ceea ce fac numai din patriotism și dragoste pentru maimuțe! Vă rog să vă așezați la rand. Urcați cîte unul și nu mă strîngeți prea tare!

(Forfotă. Maimuțele își dispută prizele locuri. Totul se rezolvă prin cîțiva pumni camaraderești, fără supărare. Din acest moment urcă unul cîte unul pe estradă, îmbrățișînd-o și sărutînd-o pe Libera, cu care schimbă și două-trei cuvinte. Privitorii comentează scena.)

A DOUA FEMEIE: Bărbatul meu nu vrea cu nici un chip să plecăm acasă.

PRIMA FEMEIE: Tocmai acum ți-ai găsit să-l chemi?

LIBERA (celui care s-a nimerit pe estradă în acest moment): Nu uita cu cine trebuie să votezi!

MAIMUȚOIUL: Cu tine!

PRIMUL CROCODIL: Ce teroare!

AL DOILEA CROCODIL: Pe asta o cunosc în tot felul de cînd am fost în capitală. Hei, maimuțo!

LIBERA: Sînt mîndră cînd mi se zice așa! (Efect.)

CHARLIE (reapare din dreapta. La rampă se întîlnește cu Tipul): 1.500!

TIPUL: E jale! Apune soarele și nu au votat nici jumătate din alegători. O pățim! (E fiert.)

CHARLIE: Cel puțin ne facem suma!

TIPUL: Ți-arăt eu sumă! (Îi arde una peste ceafă. Charlie fugе la panouri. Urmează coborîrea panoului crocodililor. Cei cîțiva scandalagii nu sînt urmași. Maimuțele preferă să rămînă în preajma estradei, de vorbă cu Libera. Deodată, foarte aproape, izbucnește un marș de fanfară. În piață își face apariția un

uriază crocodil pe care scrie: „Votați-mă!” E purtat de partizanii săi. Piața îl întimpină cu un „Ooo!” general. Crocodilul face tot ce poate pentru a-și prelungi șederea pe scenă fără a rămâne locului.)

CHARLIE (care dispăruse din nou, reapare): 1.800!

(Panoul maimuțelor coboară, apoi urcă al crocodililor, în uralele acestora.)

TILL (către Charlie, care s-a rezezat de o latură a scenei și-și trage sufletul): Ei, Charlie, cum merg afacerile?

CHARLIE: Prost. Alegătorii nu votează.

TILL: Ce să însemne asta?

CHARLIE: Habar n-am. Dar dumneata ce afaceri ai pe aici?

TILL: Eu n-am afaceri! Am făcut o excursie duminicală.

(Maimuțoi, rămași în minoritate, o iau pe umeri pe Libera Morales și încep să defileze și ei prin piață. Trec pe la rampă. La mijlocul rampei o cotesc spre fundul scenei, dându-ne prilejul să vedem că de fusta Liberei un crocodil a agățat o hîrtie diformă și murdară pe care a mîzgălit un „Votați-mă!” Tipul a rămas pe estradă. Panourile urcă și coboară înnebunite.)

CHARLIE: Ce porcărie!

NOTĂ: E sarcina regiei să sublinieze prin toate mijloacele caracterul haotic al acestei scene.

22.

Al treilea antract

Scaunul actorului e trîntit undeva, cu nepăsare. Mașinistul își face de lucru. E foarte supărat pe Charlie. Acesta caută din ochi scaunul, observă poziția Mașinistului.

CHARLIE: Ce mai faci, Mașinistule? (Tăcere.) Pe unde ți-ai pierdut buna creștere, Mașinist al inimii mele! (Nici un răspuns.) Așadar, comportarea mea ți-a rănit simțul moral. Regret profund și nu mai fac. Să fumăm pipa păcii! (Îi întinde o țigară. Mașinistul nu primește.) Ei?

MAȘINISTUL: Nu se fumează pe scenă.

CHARLIE: Uitasem că reprezinti morală, justiția și pompierii. Uite, nu

mai fumez nici eu. (Pune țigara la loc. Pauză.) De ce mă ții în picioare?

MAȘINISTUL: Nu poți adormi decît legănat?

CHARLIE: În fine, o răutate. Începi să-ți revii. Îmi pare bine!

MAȘINISTUL: O fac în memoria pictorului la lichidarea căruia ai contribuit.

CHARLIE: Eu?!... Ei, da, într-un fel... Tipul meu e cam nestăpînit. Va trebui să mă despart de el pentru o vreme...

MAȘINISTUL: Nu fi necăjit. O să vă împăcați la prima înfățișare. Ca doi soți iubitori...

CHARLIE: E ceva adevărat în ce spui. Am nevoie de el. Și el de mine. Fără un tip ca Tipul, un tînăr pur ca mine nu poate ajunge cineva. Am nevoie de un mentor!

MAȘINISTUL: Fiecare ocupație cu dascăli ei.

CHARLIE: Lasă numai, Mașinistule, să-mi fac eu suma! Odată numai ce o să mă auzi strigînd: „Stop! Ajunge! Legați gura sacului cu bani și dați-l încoace, să mă culc pe el!” O să vezi, Mașinistule! Și n-o să mai înșel pe nimeni cu o centimă.

MAȘINISTUL: Tu ești greu de convins pe calea ideilor. Cine ar vrea să te ajute, ar trebui să înceapă cu o lecție de box. Cu limbajul pumnilor — sau al banilor — ai fi destul de lesne de convins.

CHARLIE: Ești sigur? Să știi că nu sînt chiar atît de ageamiu; în box!... Ai uitat însă limbajul foamei. Compatrioții mei cunosc foarte bine acest limbaj. Și eu de asemenea. Asta creează reflexe, nu crezi?

MAȘINISTUL: Foamea poate să te facă și să înțelegi mai devreme cum devine cazul cu capitalismul. Depinde cum o iei. Depinde unde vrei să ajungi. Cunosc pe cineva care a cam devastat Institutul Foamei.

CHARLIE (amuzat): Curios! Nu-mi aduc aminte. Principalul e însă că ai dreptate. Nu-mi place foamea.

MAȘINISTUL (face o ultimă încercare): Cînd o să fii și tu conștient, Charlie?

CHARLIE: De astă-dată nu mai aștept să-mi termin ultimul ban. Peste un minut sînt la oficiul de plasare.

MAȘINISTUL : Îți doresc noroc.
CHARLIE : Cine știe dacă ne-om mai vedea...

MAȘINISTUL : Mai știi ? Se întilnește munte cu munte...

CHARLIE : Ține minte însă : Charlie tot capitalist rămîne !

(De cîtva timp s-a format coada șomerilor. O voce de la coadă strigă.)

VOCEA : Hei, Charlie, nu vii odată ?

CHARLIE : Viu, viu... (Se apropie alene de coada șomerilor.)

MAȘINISTUL (căt-re public) : Întrucît cozile la oficiile de plasare seamănă grozav între ele, propun să tragem cortina.

23.

Greva

Curtea uzinei A. R. Un pomișor pipernicit s-a pripășit tocmai aici.

CHARLIE : Ați înnebunit cu greva asta pe nepusă masă ! Vi s-a făcut de grevă ! Ar trebui să vă bage mințile în cap ! Ne riscăm cîștigul pe cine știe cîtă vreme ! Și pentru ce ? Pentru o prostie !

TILL : Nu e o prostie, știi prea bine. Vorbești așa pentru că ești furios.

CHARLIE : Și n-am dreptate să fiu ?

TILL : Nu te mai gîndi la asta. Trebuie să ne cruțăm nervii. (Pauză.)

FELICE : Charlie, ții minte cînd ne-am bătut ?

CHARLIE : Mm.

FELICE : Cînd te-am întilnit prima oară aici, acum o lună, m-am gîndit : „O să-mi mute falcile !“ Și m-am ascuns de tine o săptămînă întregă ! Cînd am aflat însă că lucrezi în uzină, mi-am zis : nu se poate, trebuie să fim prieteni ! Și-am venit la tine.

CHARLIE : Credeam că ai înnebunit. Vii la mine, te holbezi cu ochii tăi decolorați și îmi spui cu gura pînă la urechi : „Bate-mă ! Nu mă bați ? Hai, arde-mi cîteva, te rog !“ Ai scăpat cu bine numai fiindcă m-ai luat pe neașteptate...

FELICE : Charlie, nu-i așa că e bine aici ?

CHARLIE : O fericire ! Te cocoșezi fără întrerupere peste îndrăcitele

alea de mașini pînă-ți ies ochii ! Iar banda merge cu o viteză de automobil !

FELICE : N-am spus că-i ușor, Charlie. E foarte greu. (Charlie mormăie.)

TILL : Muncitorii noștri sînt oameni solidari. Printre ei nu te simți singur. Desigur că sînt și individualiști, și aristocrați. Dar nu despre asta e vorba.

CHARLIE : Zău ? Dar supraveghetorii unde-i pui ? Dar suspectarea fiecărei discuții ? Și povestea cu acțiunile ? Iar leafa asta de mizerie consideri că reprezintă idealul ?

TILL : Nu, Charlie, nu cred asta. Și nici concedierile nu sînt o plăcere. Dar ne spunem și noi cuvîntul.

CHARLIE : Văd. Grevă !

TILL : Patronilor nu le face nici o plăcere, crede-mă.

CHARLIE : Nici mie.

TILL : Dar o să împiedicăm concedierile, ai să vezi !

CHARLIE : Mie nu-mi pasă. Ai să spui că sînt și eu un individualist. Dar aici e țara individualismului, de ce nu mă lași să fiu individualist ?

TILL : Pentru că o să-mi fie rușine de tine, Charlie.

CHARLIE : Dar nu vreau să fac grevă !

FELICE : Și totuși faci !

CHARLIE : Fac fiindcă face toată lumea.

TILL : Foarte bine.

CHARLIE (se întoarce spre Felice) : Tu ce te faci cu Imma ?

FELICE : O s-o scoatem noi la capăt.

CHARLIE : De aia mi-ai luat foaia de angajare atunci ? Ca să faci grevă ?

FELICE : Știi bine că nu. Dar nu e o plăcere să fii concediat !

CHARLIE : O să vezi îndată cum e cînd ești concediat. Crezi că după greva asta vă mai ține aici ?

FELICE : Pe toți nu ne pot concedia. Sîntem 4.000.

CHARLIE : 4.000 fac grevă pentru 20 de concediați ! Asta nu e drept !

TILL : Tu nu ești deloc solidar. Dar așa nu se poate trăi. Nici măcar în Astoria !

CHARLIE : Eu am trăit pînă acum și fără solidaritate.

TILL : Ai avut destule prilejuri să-ți crape obrazul de rușine.

CHARLIE: Încetează, Till, pină nu mă pun cu pumnii pe tine.
TILL: Aha, am dreptate, de aia te superi!
CHARLIE (*sare la el*): Încetează, îți spun! Nu sînt dispus să-ți ascult trîncănelile! Fac ce vreau! Și dau dracului și solidaritatea muncitorească, și greva! M-am săturat! Pină aici m-am săturat! Mă duc la administrație... Să nu îndrăzniți să-mi stați în cale! Se angajează spărgători de grevă... Vă arăt eu vouă! O să vedeți voi solidaritate!
TILL (*l-a prins în brațe și-l reține cu forța*): Nu se poate! Nu te duce! Ești nebun! Strici totul! Pină acum nu s-a găsit nici un spărgător de grevă printre noi!
CHARLIE: O să fiu eu primul!
FELICE: Charlie!

(*Charlie se eliberează și dă să plece. În aceeași clipă, năvălește în scenă Luiz.*)

LUIZ: Am pus mîna pe lista concediaților!
TILL: Să văd și eu, Luiz!
LUIZ: Ești și tu, Charlie! (*Acesta a încremenit.*)
CHARLIE: Eu?!
LUIZ: Uite.
FELICE: Charlie!
CHARLIE: Mă concediază?
FELICE: Charlie, ce e cu tine?!
TILL (*îi dă un ghiont prietenesc*): Ei, Charlie, nu te pierde cu mine, doar și pentru tine facem grevă!

24.

Presiuni

Un telefon deschis pe o masă. Intră Till și Luiz.

LUIZ: Se pare că-i însuși președintele sindicatului.
TILL: Să știi că ne sabotează greva! (*Ia telefonul.*) Alo! Aici e Till.
TELEFONUL: Salutare, Till. Ia măsurile urgente de încetare a grevei. A intervenit un aranjament.
TILL: Ce aranjament, că eu sînt în fabrică și nu știu nimic.
TELEFONUL: Eu sînt președinte și știu mai bine. Încetați greva imediat.
TILL: Ce fel de aranjament? Vor fi reprimiți concediații?
TELEFONUL: Nu. În schimb vor primi niște indemnizații.
TILL: Și cu acțiunile cum rămîne?

TELEFONUL: Ca mai înainte.
TILL: Tot obligatorii?
TELEFONUL: Tot.
TILL: Așa? E-n regulă...
TELEFONUL: Acționează de urgență.
TILL: S-a făcut. Greva continuă.
TELEFONUL: Ești nebun? Vrei să ne punem rău cu Senior?
TILL: Dar că „ne punem rău“ cu muncitorii nu-ți pasă? Greva trebuie continuată!
TELEFONUL: Fii atent, Till! O să te destituim imediat!
TILL: N-aveți decît! Nu știam că faceți afaceri cu patronul, domnule președinte al sindicatului! Eu nu obișnuiesc!
TELEFONUL: Du-te dracului, Till! Trebuie să ne înțelegem — ne-am dat cuvîntul lui Senior!
TILL: N-ai decît să anunți dumneata toate astea muncitorilor. Să vedem ce-or să-ți răspundă!
TELEFONUL: Till, ai pierdut orice respect. Nu mai ești conducătorul sindicalistilor de la A. R.
TILL: Îmi pare rău, nu dumneata m-ai ales, ci muncitorii. Ei or să mă și destituie.
TELEFONUL: Bagă de seamă, Till! Nu te juca!
TILL: La revedere, domnule! (*Trințește receptorul.*) Continuăm greva!

25.

Acționarii

Același decor. Charlie intră în scenă țanțos. Îi trece în revistă pe greviști, printre care se află mai ales tovarășii lui de la oficiul de plasare. Își distribuie replicile cu măreție.

CHARLIE (*Profesorului*): Cum vă mai simțiți, colega? (*Trece mai departe, fără a aștepta răspunsul. Profesorul îl urmărește nedumerit. Tăcutului*) De ce faci excese, Tăcutule? O să-ți pierzi vocea! (*Celor doi tineri care se ocupă cu cărțile.*) Tot cu cultura, tinără generație? (*Tuturor*) Bucurați-vă de viață, petreceți și vă veseliți! Charlie e bine dispus!
PRIMUL TÎNĂR: Mulțumim sancțiunii voastre!
AL DOILEA TÎNĂR: Amen!
PROFESORUL: Domnul Charlie e astăzi cu totul altul! Ce s-a întimplat, domnule Charlie?
CHARLIE: Poporul are o nedumerire? Dorește să afle ce anume a provocat buna mea dispoziție? Eh, mai nimic. Am primit o hîrtie... Dar ce fel

de hirtie? Aceasta-i intrebarea... Domnilor! În fața dumneavoastră nu se mai află nici un fel de Charlie. Desfid pe oricine ar înfrânzi să mai rostească acest diminutiv ordinar! Metamorfoza petrecută în mine acum un sfert de ceas îmi cere să revin la solemnul nume de Charles. Vă rog, luați aminte! Charles, și nu altfel! (*Prinde o întrebare de pe buzele Profesorului. Ceilalți sînt parte interesați, parte plictisiți.*) Cine este Charles, vreți a întreba, mi se pare! Ei bine, mă voi apleca să vă răspund: *Charles sînt eu!* (*Rumoare; e prea ieftină gluma.*) Iar eu, eu sînt ceea ce încă din leagăn am visat, ceea ce urmăresc de atîta vreme să devin: sînt în fine, posesorul acestei hîrtiuțe ordinare de care vă vorbeam! Iat-o! (*O scoate.*) Priviți-o cu toată evlavvia!

PROFESORUL (*o cercetează în mîna lui Charlie*): O acțiune a uzinelor A. R.!

VOCI: O acțiune! Ți-ai procurat o acțiune?!

PRIMUL TÎNĂR: Domnul e acționar?

CHARLIE: Așa e, domnilor, recunosc cu modestie. Dați hîrtiuța încoace, să nu facă picioare... (*De fapt, nici o clipă n-a dat din mîna „comoara“.*)

FELICE: Visul tău, Charlie!

CHARLIE: Domnule, am onoarea să mă recomand: Charles!

PRIMUL TÎNĂR: Cum ai făcut, senatore? Că ai noștri nu pun mîna pe acțiuni decît la trei ani după angajare.

CHARLIE: Chestie de cap, domnule consul. De ce să cumpăr acțiuni noi în rate, cînd pot să cumpăr acțiuni vechi la jumătate de preț? E destul să se pornească o grevă ca a noastră, ca acțiunile astea să-și piardă capul!

PROFESORUL: De la cine ai luat-o?

CHARLIE: Nu mai știu. Am... uitat. Oricum, de la unul mai vechi ca mine, un om calificat, care nu poate fi concediat decît cu preaviz.

TĂCUTUL: Și ai folosit împrejurarea asta... cu greva... ca să...

CHARLIE (*atîns*): Ca să-l jefuiesc, spune-o, termină-ți vorba, Tăcutule! Noi, capitaliștii, n-avem morală! Ne mîncăm unii pe alții ca porcii! (*Delicat.*) E un fapt! (*Tuturor*) Aveți ceva împotriva acțiunii mele? (*I*

se cam întoarce spatele. În culise se aude zarvă.)

PRIMUL TÎNĂR: Nu-i așa patronul? (*Intră Senior, urmat de Till, Luiz și alți muncitori.*)

AL DOILEA TÎNĂR: Vă vine amicul, domnule acționar! Vine să se bată pe burtă cu dumneavoastră...

SENIOR: Potrivit hotărîrii consiliului de administrație, celor ce nu vor înceta chiar azi greva, li se vor anula acțiunile și ratele pentru acțiuni!

O VOCE: Dar concediaților?

SENIOR: Cu concediații e altceva; și ei le vor pierde, dar în virtutea regulamentului de vindere a acțiunilor către muncitori!

O VOCE: Ce mai virtute!

TILL: Păstrează-ți acțiunile!

O VOCE: N-avem nevoie de ele!

FELICE: Ni le băgați pe gît cu forța, rupînd din salariile noastre!

PRIMUL TÎNĂR: Sînt și așa destul de nenorocite!

SENIOR: Ce înseamnă asta? Am fost informat că greva încetează!

PRIMUL TÎNĂR: Ești prost... informat!

TILL: Vom înceta greva în condițiile pe care le-am arătat: reprimirea concediaților, încetarea distribuirii obligatorii a acțiunilor.

(*Muncitorii susțin spusele lui Till.*)

SENIOR: Gura! Nu-i lăsați pe bolșevici să facă propagandă!

LUIZ: Tu ești cel mai bun propagandist împotriva capitalismului!

TILL: Reprimește-i pe concediați, patroane!

SENIOR: Renunțați la ideea asta.

LUIZ: Cum o să-i lăsăm pe băieții noștri pe drumuri! Uită-te la tînărul ăsta. (*Arată spre Charlie.*) A golănit cît a golănit, a făcut foame. Acum i-a ajuns cutitul la os. Vrea să muncască! Poate că a hotărît să-și schimbe cursul vieții! Dacă-l dai afară, o ia de la capăt! Asta n-o s-o admitem! (*Replica e reluată de ceilalți*)

SENIOR: Nu voi îmi porunciți mie!

TILL: Continuăm greva! (*Ceilalți reiau replica.*)

SENIOR: Gura! Ia arătați-mi și mie specimenul ăla ciudat.

LUIZ: Nu e deloc ciudat. E creația dumitale. Ți s-ar conveni și drepturi de autor pentru el.

CHARLIE: Mă mai cunoști, patroane?

SENIOR: Nu.

CHARLIE: Vroiam odată să ridicăm

impună o statuie lui Lincoln.
Acum îți amintești ?

SENIOR : Nu-mi amintesc nimic.

CHARLIE : Ce scurtă e memoria ome-
nirii ! Patroane, dă-mi voie să-ți
string mîna.

SENIOR (dă înapoi) : Ce te-a apucat,
tinere ?

CHARLIE : Bine, dar ce poate fi mai
normal ? Între noi, acționarii. (Efect.
Cei care au intrat odată cu Senior
sînt neplăcut impresionați.)

SENIOR : Dumneata ești acționar ? Și
ce vrei ?

CHARLIE : Potrivit capitalismului
popular, am un cuvînt de spus !

SENIOR : Depinde cîte acțiuni ai, ti-
nere !

CHARLIE : În prezent, una singură.
Iat-o. În viitor...

SENIOR : Și ce ai de spus ?

CHARLIE : Eu zic, colega, să-i re-
primești pe concediați. Nu că-s și
eu pe lista lor și mi-am băgat toate
economii în fiuica asta. Dar ca
să fie dreptate. Trebuie să avem
înțelegere față de muncitori... Și pe
urmă, n-aș vrea să-ți fac necazuri
la adunarea acționarilor...

SENIOR (care a dat mereu să-l în-
trerupă) : Mă mai să ameninți ? N-ai
auzit că zdreanța asta n-are nici
o valoare în mîna unui grevist ?
Și chiar dacă ai avea o acțiune, ce
mi-ai putea face mie, care am
50.000 ? Vrei să-mi ții piept ? Nefe-
ricitul ! (Acoperă cu torentul lui
de cuvinte vociferările greviștilor.)

VOCI : Oho ! Mai încet ! Ce înseamnă
asta ! Te-ai aprins, patroane ! Pom-
pierii !

CHARLIE (foarte serios) : Gura ! (Se
face intrucitva liniște.) E adevărat,
patroane, că hirtia asta, după care
am alergat atîta, n-are nici o va-
loare ?...

SENIOR : Nici una, îți spun, afară de
cea de întrebuintare !

CHARLIE : Așadar, e adevărat că
concediați lumea ca să puteți anula
ratele noastre ? !...

LUIZ : Te mai îndoiești, Charlie ?

CHARLIE : S-o spună el ! Vreau să
mi-o spună el !

SENIOR : Aiurea ! Prostii !

CHARLIE : Nu glumi, domnule Se-
nior ! E serios. (Îl privește în ochi.)
Îți joacă ochii... (Brusc înveselit, îl
bate peste burtă pe Senior.) Fugi
de aici că mă speriașezi ! Vino în
brațele mele, colega ! (Se năpustește
să-l îmbrățișeze pe Senior.)

SENIOR : A ! Ajutor ! Săriți ! Rebe-
liune ! Ajutor ! Poliția ! Procurorul !
(Senior iese în goană, urmat de toți
muncitorii, care rîd sau vociferează
cu indignare. În scenă a rămas numai
Charlie, aiurit.)

26.

Ancheta

Biroul Procurorului. Se joacă în continuare.
În timpul ultimei replici a patronului, peste
micul arbore din curtea uzinei a coborît pre-
cipitat o fereastră prelungă cu gratii, care
se oprește la înălțimea cuvenită. Procurorul
îțșnește în aceeași clipă din culise. Nu e greu
să recunoaștem în el Tipul.

PROCURORUL (răspunzînd ultimei
replici a lui Senior) : Aici sînt, dom-
nule ! Ce aud, Charliee ? ! Îți faci
de cap ? !

CHARLIE (l-a recunoscut) : Ce vrei
de la mine ?

PROCURORUL (sentință) : Ești un co-
munist, Charlie !

CHARLIE : Aiurea ! Sînt capitalist !

PROCURORUL : Lasă prostiile. Unde
ai avut ultima întîlnire cu cei care
pun la cale răsturnarea guvernului ?

CHARLIE : Visezi, Procurorule !

PROCURORUL : La ce dată ați hotă-
rit aruncarea în aer a instituțiilor
de stat ?

CHARLIE : Dracu' să-l ia pe ăla care
ți-o mai răspunde !

PROCURORUL : Asupra ta s-au găsit
bombe cu hidrogen !

CHARLIE (ride) : Dar nici nu m-ați
percheziționat !

PROCURORUL : N-are importanță !
Justiția știe ce spune !

(Năvălește Senior.)

JUNIOR : El m-a jefuit de 400 de
coroane pe care mi-i dăruise tata !

CHARLIE : Sub amenințarea revol-
verului ți-i dăruise !

JUNIOR : Minte !

CHARLIE : În fine, recunosc și să se
termine odată !

PROCURORUL : Marș afară, muco-
sule ! Pardon, domnule Junior, dar
acuzăția e minoră ! Îi stau în spi-
nare acuzații mult mai grave !

JUNIOR : Nici nu mă miră ! (Iese.)

PROCURORUL : Ascultă, Charlie. Dacă
vreau, și dacă vrea patronul în-
seamnă că vreau, pînă în 24 de ore
am un pachet cu dovezi pentru
toate cîte ai auzit acum două mi-
nute.

CHARLIE : Putin îmi pasă. Am făcut destule prostii, ca să nu mai inven-
tez altele.

PROCURORUL : Continui să le faci.
Te bazezi pe noroc!

CHARLIE : Vrei să știi un secret?
Mă bazez pe greviști.

PROCURORUL : Ascultă aici. Ai o
singură șansă. Eu ți-o ofer. Sînt
la ananghie. Am nevoie de un om.

CHARLIE : Nu mai sînt omul dumii-
tale.

PROCURORUL : Ba ești. Ascultă aici.
La noapte mergi cu mine.

CHARLIE : Nu merg nicăieri.

PROCURORUL : Să nu-ți închipui că
te rog. Ai să mergi cu noi doi.
(*Scoate un revolver.*) Înțeleg că atîta
vreme cît ai făcut foame ți-ai găsit
tovarăși în muncitorii ăia. Dar dacă
te faci tovarăș cu mine azi noapte,
n-o să mai ai nevoie de ei. O să-i
înlocuiască un pachet de acțiuni.

CHARLIE : Ce ?

PROCURORUL : Vrei să spui cît ?
(*Scrive pe o hîrtie și-i arată.*) Atît !

CHARLIE (*admirație*).

PROCURORUL : E ceva, nu ? Nici
n-ai visat tu atîta bănet.

CHARLIE : Ce știi dumneata ce-a
visat Charlie.

PROCURORUL : Știu foarte bine. Ai
visat ce visează jumătate din tine-
retul Astoriei pînă nu dă cu capul
de pragul de sus. Noroc, avere, ma-
șini frumoase și femei scumpe sau
viceversa. Ei, ce zici, îți cunosc
generația ?

CHARLIE : Du-te dracului !

PROCURORUL : Perfect. Pe diseară !

27.

Cîmpul

Noapte. Totul e negru. La orizont, o geană
de lumină : orașul. Intră Charlie și Till. Se
așază pe jos, la rampă.

CHARLIE : Bănuiai de ce te aduc
aici ?

TILL : Desigur.

CHARLIE : Și totuși ai venit.

TILL : Trebuia să vin, Charlie.

CHARLIE : De ce trebuia, Till ?

TILL : Pentru tine, Charlie.

CHARLIE : Ce-ți pasă ție de aface-
rile mele ?

TILL : Îmi pasă, Charlie, te rog să
mă crezi.

CHARLIE : Nu trebuie să-ți pese. O
să mă fac cu o mulțime de bani.
Dar tu ?

TILL : Nu-i nimic, Charlie. O să-mi
pară bine pentru tine.

CHARLIE : Spune, e adevărat ? Ești
comunist ?

TILL : De ce trebuie să-ți spun asta ?

CHARLIE : Ca să am conștiința im-
păcată.

TILL : Crezi că cei mai mari dușmani
ai Astoriei sînt comuniștii ?

CHARLIE : Comuniștii sînt dușmanii
capitalului, iar eu sînt capitalist.

TILL (*s-a întristat*) : Ești un prost,
Charlie, asta ești. Din tine capita-
liștii fac tot ce vor.

CHARLIE : Dar o să fiu și eu ca-
pitalist ! O să am și acțiuni...

TILL : Nici atunci n-o să valorezi
mai mult.

CHARLIE : S-ar zice că nu mai avem
ce vorbi.

TILL : Ba da, Charlie. Bineînțeles că
noi cu pungașii nu ducem viață
bună. Dar mi-am făcut unele iluzii
în legătură cu tine personal. Cre-
deam că ai rupt-o cu trecutul și că
începi să muncești cu convingere.

CHARLIE : Pentru ei ? !

TILL : Pentru noi, Charlie, pentru
tine. Miine toate astea or să fie
ale noastre.

CHARLIE : Povești !

TILL : Ar trebui să știi că nu sînt
povești. Pentru o treime a planetei
poveștile s-au prefăcut în adevăr.

CHARLIE : Ai văzut tu adevărul ăsta,
cu ochii tăi ?

TILL : Nu, Charlie, dar am să-l văd.

CHARLIE : N-ai să-l vezi, pentru că
trebuie să-ți fac de petrecanie.

TILL : Și totuși am să-l văd, Charlie.
Am copii, am nevastă, prieteni, to-
varăși. Am să văd cu ochii lor, și
tot am să văd...

CHARLIE : Vrei să spui că mi-am
greșit toate calculele ? Că nimic din
ce am gîndit și încercat n-a fost
bun ? Asta am văzut-o și singur.
Dar cum aș putea-o spune cu voce
tare ? Pungașii au și ei mindria lor.

TILL : Charlie, sînt pe lume lucruri
mai de soi ca mindria. Și apoi,
nu-i nevoie de scene melodramatice.
E destul să gîndești ca un om ade-
vărat. Și să acționezi !

CHARLIE: Vorbe. O să-mi fac o bandă și o să-i învăț eu minte pe toți.

TILL: Niciodată n-ai să fii în stare să realizezi cu bande și mitraliere cât realizează un capitalist fără să-și scoată mânușile albe. Dar asta nu e un merit pentru capitalist. Nu va fi nici pentru tine.

CHARLIE: Nu știu. Habar n-am care o să-mi fie drumul. (*Privește înapoi.*) S-ar putea să aflu peste câteva minute... Uite ce-i, ține revolverul. Apără-te. Or mai fi și alții pe aici.

TILL: Vino la mine, Charlie, ești mai în siguranță în mahalaua mea.

CHARLIE (*fără însuflețire*): Nu. Ar fi împotriva principiilor mele. Tu ai încerca să mă faci om cumsecade. Asta n-aș putea-o admite. Eu nu pot fi decât capitalist ori pungaș...

TILL: Ești nebun de legat. Lasă spiritele. Nu e momentul.

CHARLIE: Ba e tocmai momentul. De altfel, o să mă duc de pe aici. Să fac bani... Să mă realizez... La revedere, Till.

TILL: Nu, n-ai să pleci. Am să te rețin cu forța. (*Ironic.*) Mi-ai dat un revolver.

CHARLIE: Un foc de armă ar alarma toată regiunea.

TILL: Nu asta m-ar putea împiedica. Aș trage, dacă asta ar putea să te întimideze.

CHARLIE: Ai dreptate, ar fi inutil să tragi în aer.

TILL: Un cadavru nu poate fi convins.

CHARLIE: Atunci n-ai cum să mă reții. Să ne despărțim cât mai repede. Vreau să-mi pun pielea la adăpost.

TILL: Dacă n-ai minți, Charlie! Dacă nu te-ai minți!

CHARLIE: În clipele în care nu mă mint, rămân totuși un individualist feroce... Dă-mi șapca ta. S-ar putea să plouă.

TILL: Șapca?... Ia-o... Ai spus un adevăr: s-ar putea să plouă.

(*Cei doi se despart.*)

TILL: Adio, Charlie!

CHARLIE: Pe curînd, Till!

(*Lipit de fundalul abia luminat, se ridică un individ cu trenzi și pălărie, avînd o armă în mînă. Charlie și Till au pornit în direcții opuse. Individul, dezorientat, alege omul cu șapcă. Pornește în urmărirea lui Charlie.*)

Față de cortină.

SENIOR: Nu înțeleg nimic. Charlie trebuia să tragă în Till, dar Junior l-a urmărit pe Charlie și a tras în unul din ei?!

PROCURORUL (*vag speriat*): Le-ai încurcat, patroane. Domnul Junior l-a urmărit pe Charlie numai ca să-l supravegheze! Mi-a cerut o învoire specială pentru asta. Dar nu i-am dat nici o armă!

SENIOR: Avea el armă, știu eu...

PROCURORUL: În orice caz, pînă la urmă Charlie nu și-a îndeplinit angajamentul, așa că domnul Junior a tras în cel care i s-a părut a fi Till. O mică greșeală, din cauza șepcii pe care Charlie o schimbase cu Till — și iată-l pe domnul Junior asasin!

SENIOR: Să fim serioși! Cum folosești asemenea termeni!...

PROCURORUL: Justiția...

SENIOR: Rahat. Charlie asta nici măcar n-a murit.

PROCURORUL: Într-adevăr mai poate trîncăni...

SENIOR (*energic*): Pînă mîine la ora asta, să am dosarul complet al lui Charlie. Complot antistatal. Scaunul electric. Și dă-i imediat drumul lui Junior.

PROCURORUL: Se face, domnule Senior, se face.

Scaunul electric

În centrul scenei, Charlie încătușat pe un veritabil scaun electric. Un reflector mare, eventual vizibil, luminează de sus, înscind pe podea un cerc perfect delimitat, ca o arenă. Lumina celorlalte reflectoare nu depășește marginile acestui cerc. Un polițist îndepărtă ceva la contactele ce-l înconjoară pe Charlie. Pentru prima oară îl vedem pe Charlie fără haină. Respiră un aer mai intim, cu mîncile cămășii suflecate. E mai înțelept, aproape mai bătrîn, deși n-a trecut prea mult de la scena precedentă.

POLIȚISTUL: E bine, Charlie?

CHARLIE: Minunat. Ai niște mîini de aur...

POLIȚISTUL: Mulțumesc.

CHARLIE: Ia spune, polițistule, ce se mai aude cu greva aia de la A. R.?

POLIȚISTUL: N-au făcut nici o brînză.

CHARLIE: Dar au întrerupt greva?

POLIȚISTUL: Nu.

CHARLIE: Aha!

POLIȚISTUL: Ce te interesează greva, Charlie? Ți lipsesc subiectele de conversație?

CHARLIE: Polițistule, n-am stimat niciodată tagma voastră. Nu mă face s-o disprețuiesc.

POLIȚISTUL: Lasă prostiile, Charlie. Ai făcut destule. N-am să pricep niciodată ce ți-a venit să ratezi ultima ta șansă.

CHARLIE: Există nuanțe și în mîrșăvie. Dar tu n-ai de unde s-o știi. Poate că n-am vrut decît să-mi păstrez rolul principal în piesa asta!

POLIȚISTUL: Ești un nebun simpatic, Charlie!

CHARLIE: Nu-i așa? Atunci, aș putea cere o favoare? Sau la voi nu se mai respectă acea barbară tradiție: îndeplinirea ultimei dorințe a condamnatului!

POLIȚISTUL: Nu cred, Charlie. Dar să încercăm. Văd că nu se prea interesează șefii de tine, așa că o să meargă.

CHARLIE: Aș vrea să scriu o scrioare.

POLIȚISTUL: N-aș putea să-ți eliberez miinile, Charlie, îmi pare rău.

CHARLIE: Crezi că vreau să evadez? Prefer să rămîn aici, în siguranță.

POLIȚISTUL: Poate vrei să dictezi? Nu-mi face nici o plăcere, dar o să te servesc.

CHARLIE: Ești un înger, polițistule! N-o să te uit în rugăciunile mele! De altfel, mai am cîte ceva din fondurile acumulate cu ocazia alegerilor...

POLIȚISTUL: Charlie, n-ar fi mai bine să schimbi subiectul?

CHARLIE: De ce? Sala și așa e goală.

POLIȚISTUL: Cine vrei să vină la asemenea spectacole?

CHARLIE: Dumneata ai venit.

POLIȚISTUL: Profesia nu-ți poate aduce numai satisfacții.

CHARLIE: O, nu! Sigur că nu, polițistule. Scoate carnetul, te rog. Vreau să scriu părinților mei.

POLIȚISTUL: Ei nu știu nimic?

CHARLIE: Nu. Scrie așa:

„Dragii mei, îmi pare rău că nu am avut timp să vă scriu pînă as-

tăzi. De altfel, chiar și ziua de azi e destul de încărcată. Chiar acum în fața mea stă o lady de toată frumusețea — scrie așa! — iar eu, în loc să-i fac curte, mă ocup cu corespondența. Astoria așteaptă cu nerăbdare să termin misiva aceasta, pentru că are cu mine treburi urgente, pot zice afaceri de stat. Da, dragă ma, visul tău s-a realizat. Am ajuns o persoană de vază în Astoria, unde mi se dă o atenție copleșitoare. Nu pot spune nici că nu am capital. Strădanțiile mele nu au rămas fără rezultat. Bietul tata! Ce aș fi devenit urmînd sfaturile lui demodate? Acum sînt o persoană către care se îndreaptă ochii întregii Astorii, iar nu mai tîrziu decît miine presa va difuza numele meu pînă departe“.

POLIȚISTUL: Mai pe scurt, Charlie! Nu-mi place să scriu!

CHARLIE: Suportă, polițistule. Și eu te suport. Scrie:

„Aș mai fi stat o dată de vorbă cu voi, dar nu am timpul necesar. O dată o să vă trimit un avion, să vă aducă la mine pentru o scurtă vizită. Așteptați-l, n-o să întîrzie prea mult... Vă trimit niște bani. Foarte puțini, e drept, numai 11 coroane. Dar nu pot să-mi scot capitalul din afaceri. O să vă descurcați voi și fără capitalul meu. Acum vă las și dau secretarei mele dispoziții în legătură cu avionul. La revedere“.

POLIȚISTUL: O să trimit scrisoarea...

CHARLIE: Adresa o s-o găsești în dosarul meu. Odată cu banii și recunoștința mea.

ROȘCOVANUL (năvălește): Ce-i asta! Charlie! Ce cauți aici?

CHARLIE: Cine-i? Roșcovanul! Ai vreo afacere pentru mine?

ROȘCOVANUL: Charlie! Ce-ai făcut!

CHARLIE: De fapt sînt pedepsit pentru ce nu am făcut.

ROȘCOVANUL: Nu înțeleg.

CHARLIE: Nu-i nimic. Ce mai face Sașiu?

ROȘCOVANUL: Sașiu face și acuma „comerț“ cu automobile.

CHARLIE: Oho! Are o practică frumoasă!

ROȘCOVANUL (fascinat de scaunul electric): Ții minte... Ții minte cînd ne-am jucat de-a scaunul electric?

CHARLIE: N-am uitat niciodată.

ROȘCOVANUL (îngrozit): Nu trebuia s-o facem!

CHARLIE: Nu fi superstițios, Roșcovanule! N-o să schimbăm locurile!

POLIȚISTUL: Cară-te! Eliberează locul, altfel o pățești!

CHARLIE: Roșcovane, dă o fugă pe afară și află ce se aude cu greva de la A. R.!

ROȘCOVANUL: Ce grevă?!

POLIȚISTUL: Ești nebun, Charlie?

CHARLIE: Repede, Roșcovane! Greva de la A. R.! O să-ți spună orice om care a citit ziarul! Nu pierde vremea, aleargă!

ROȘCOVANUL (ca un urlet): Charlie! (Polițistul îl scoate în culise.)

CHARLIE: Fugi!

(Din cealaltă parte a scenei intră Mașinistul.)

MAȘINISTUL: Charlie... Am venit să-mi iau rămas bun...

CHARLIE: Nu m-ai uitat, Mașinistule? Uite ce prost a ieșit.

MAȘINISTUL: Îmi pare rău, Charlie. Ce pot să fac pentru tine?

CHARLIE: Cred că nimic. Cel mult să mă ajuți să evadez. Dar asta ar însemna să te amesteci în treburile interne ale Astoriei. Mai bine să lăsăm așa lucrurile...

MAȘINISTUL (sfîșiat): Poate că n-ar trebui să-ți mai spun toate astea. Dar e și vina ta! De la început trebuia să stringi pumnii, să lupți!

CHARLIE: Acum am mai multă experiență. Sper să nu mai calc pe alături în viitor.

MAȘINISTUL: Charlie, îți mai vine să glumești?!

CHARLIE: Ia spune, ți-a plăcut cum l-am dus pe Junior?

MAȘINISTUL (exaltat): Ai fost un erou!

CHARLIE: Fleacuri! Am făcut-o numai ca să-mi bat joc de ei!

MAȘINISTUL: Nu-i adevărat! Ai făcut-o pentru că ai început să înțelegi ceva!

CHARLIE (violent): Încetează cu aiureliile!... (A început să țină cu bancnote.) Du-te. Spune că nu mai e nevoie de diapozitivul ăsta. Altădată îl apreciam, Mă făcea să visez, să mă simt bogat și puternic... Prostii. Sînt curios ce o să visez peste un minut.

MAȘINISTUL: La revedere, Charlie. Iartă-mă că te-am certat, dar nu puteam face altfel...

CHARLIE: Pleacă mai repede, nu-mi strica scena finală!

(Mașinistul iese.)

ROȘCOVANUL (reintră, trăgîndu-l după el pe polițist, care-l ține de guler): Victorie, Charlie! Greva s-a terminat cu victoria greviștilor! Concediații au fost reprimiți! Și tu!

CHARLIE: Și eu am fost reprimiți, nu-i așa? Perfect, Roșcovanule, e tot ce poate fi mai bun!

POLIȚISTUL (Roșcovanului): Marș de-aici! (Îl tirăște afară.)

ROȘCOVANUL: Charlie!! Mai ales nu fi trist, Charlie!!

CHARLIE: Îți mulțumesc, Roșcovanule! Noroc în afaceri!... Și totuși e bine că greva a izbutit...

POLIȚISTUL (reintră gîfîind): Ești gata, Charlie? (Iese febril.)

ROȘCOVANUL (din culise): Charlie!!

CHARLIE (răspunde polițistului): Să isprăvim. Și așa piesa a fost prea lungă... Nu-mi spune nimeni noapte bună? Ce maniere, dumnezeule! Va trebui să vă spun eu. Noapte bună, doamnele mele, noapte bună, domnilor... Și nu fiți prea supărați pe Charlie...

ROȘCOVANUL (ca mai sus): Charlie!!! (Explozie de jazz. În aceeași clipă se face întuneric. Nu se mai vede decît proiecția discretă a ninsorii bancnotelor pe cortină.)

Decembrie, 1959

